

บทที่ 6

แนวทางการปรับปรุงฟื้นฟูตลาดริมน้ำลำพญาเพื่อการท่องเที่ยว

ในการจัดทำแนวทางการปรับปรุงฟื้นฟูตลาดริมน้ำลำพญาเพื่อการท่องเที่ยวนั้น ได้รวบรวมข้อมูลมาจากการศึกษารูปแบบกิจกรรมของตลาดทั้งสองแห่ง รูปแบบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่) การดำเนินงานของตลาดทั้งสองแห่ง สภาพปัญหาและศักยภาพของชุมชนตลาดริมน้ำลำพญา ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวจะนำมาสู่การปรับปรุงสภาพชุมชนเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว จึงทำให้เกิดการท่องเที่ยวต่อเนื่องมายังตลาดริมน้ำลำพญา และช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

6.1 แนวความคิดหลักในการปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนตลาดริมน้ำลำพญาเพื่อการท่องเที่ยว

ชุมชนตลาดริมน้ำลำพญาเป็นชุมชนเก่าแก่ที่มีคุณค่าและความสำคัญ แต่ปัจจุบันประสบปัญหาความเสื่อมโทรมเพราะกาลเวลานำพาความเจริญต่างๆเข้ามา เช่น การตัดถนน ร้านค้ารูปแบบสมัยใหม่ เป็นต้น จนทำให้วิถีชีวิตของประชาชนเปลี่ยนแปลงไป และจึงนำไปสู่กระบวนการปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนเพื่ออนุรักษ์ชุมชนให้สามารถคงอยู่ต่อไปได้โดยอาศัยการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงฟื้นฟู เนื่องจากการท่องเที่ยวนั้นได้เกิดขึ้นแล้วในบริเวณใกล้เคียง คือ ตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่) ซึ่งการท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นภายในชุมชนตลาดริมน้ำลำพญาควรเชื่อมโยงกับตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่) ทั้งด้านกายภาพและกิจกรรม โดยมีหลักการ คือ การแก้ไข หรือ ปรับปรุงจุดด้อย และเสริมสร้างจุดเด่นที่มีอยู่ของชุมชนตลาดริมน้ำ ลำพญาให้เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว และต้องเป็นกิจกรรมที่ชุมชนสามารถจัดการได้เอง

6.2 หลักการในการปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนตลาดริมน้ำลำพญาเพื่อการท่องเที่ยว

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนและแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงในบทที่ 3, 4, และ 5 สามารถนำมาสรุปเป็นหลักการในการปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนตลาดริมน้ำลำพญาเพื่อการท่องเที่ยวได้ดังนี้

6.2.1 กลุ่มนักท่องเที่ยว

จากการศึกษาสภาพชุมชนและสภาพแวดล้อมโดยรอบชุมชน พบว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้ามายังชุมชนตลาดริมน้ำลำพญา สามารถแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม คือ

- 1) นักท่องเที่ยวกลุ่มเดียวกับตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่)

เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้เคียงกัน ใช้ระยะเวลาในการเดินทางไม่มากนัก ดังนั้นจึงต้องมีการจัดการท่องเที่ยวที่สามารถเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวทั้งสองแห่งในด้าน

กายภาพ คือ ให้มีเส้นทางเดินเชื่อมถึงกันได้ทั้งทางรถยนต์และการเดินเท้า รวมถึงด้านกิจกรรม สำหรับรองรับนักท่องเที่ยว โดยจะทำให้มีรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลายมากยิ่งขึ้นเพื่อให้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวจากตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่) และยังเป็น การเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวให้กับตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่) อีกทางหนึ่ง

2) นักท่องเที่ยวเฉพาะของตลาดริมน้ำลำพญา

เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวภายในตลาดริมน้ำลำพญา (ตลาดเก่า) โดยเฉพาะ โดยมีจุดมุ่งหมายในการท่องเที่ยวที่ชัดเจน คือ การเดินทางเข้ามาชมรูปแบบสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นเก่าแก่ ชมวิถีชีวิตของชุมชนค้าขายชาวจีนริมแม่น้ำดั้งเดิม ศึกษาประเพณีวัฒนธรรมเก่าแก่ของชุมชน

6.2.2 การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างตลาดทั้งสองแห่ง

การสร้างความเชื่อมโยงนั้นจะพิจารณาถึงการเชื่อมโยงทางด้านกายภาพ รูปแบบกิจกรรม และการบริหารจัดการระหว่างสองตลาด ซึ่งได้แก่

1) การเชื่อมโยงด้านกายภาพ

การสร้างความเชื่อมโยงด้านกายภาพมีจุดประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางต่อเนื่องระหว่างตลาดน้ำลำพญากับชุมชนตลาดริมน้ำลำพญา โดยการปรับปรุงและจัดสร้างเส้นทางดังต่อไปนี้

1.1) การจัดสร้างเส้นทางริมน้ำแม่ท่าจีนเชื่อมตลาดทั้งสองแห่งเข้าไว้ด้วยกันโดยนักท่องเที่ยวจะสามารถเดินทางโดยไม่ต้องใช้ยานพาหนะ มีความยาวประมาณ 500 เมตร โดยระหว่างเส้นทางจะมีกิจกรรมรองรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ การจัดสร้างร้านขายสินค้า ลานแสดงกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมต่างๆ ตั้งเรียงตามเส้นทางเดิน

1.2) ปรับปรุงเส้นทาง การเข้าถึงตามถนนสายหลัก คือ ถนนสายศาลายา-บางเลน ที่เป็นถนนเชื่อมระหว่างตลาดทั้งสองแห่งให้อยู่ในสภาพที่ดี มีสภาพผิวการจราจรไม่ขรุขระ มีความกว้างตามมาตรฐาน เพื่อเป็นการสร้างความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทางแก่นักท่องเที่ยว

2) การเชื่อมโยงด้านการจัดกิจกรรม

ตลาดริมน้ำลำพญา (ตลาดเก่า) จะต้องมีกิจกรรมสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวจากตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่) และนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม โดยเมื่อพิจารณาถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวจากการตอบแบบสอบถามพบว่า ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อตลาดริมน้ำลำพญา คือ การเลือกซื้อสินค้า และต้องการกิจกรรมที่ตลาดน้ำลำพญาไม่มี ดังนั้นจึงสรุปกิจกรรมภายในตลาดริมน้ำลำพญา (ตลาดเก่า) ได้ดังนี้

2.1) กิจกรรมเสริมตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่) ที่มีอยู่เดิม

คือ การค้าขายสินค้า โดยการจัดสร้างตลาดริมน้ำลำพญา (ตลาดเก่า) ให้เป็นศูนย์รวมอาหารที่มีชื่อเสียงของจังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างจุดเด่นให้กับตลาดและสร้างแรงดึงดูดนักท่องเที่ยว โดยต้องมีการประชาสัมพันธ์ เชิญชวนผู้ผลิตอาหารที่มีชื่อเสียงภายในจังหวัดนครปฐมเข้าร่วมโครงการโดยให้ตลาดริมน้ำลำพญาเป็นตัวแทน หรือ พ่อค้าคนกลางในการขายสินค้า

2.2) กิจกรรมที่เป็นรูปแบบเฉพาะของตลาดริมน้ำลำพญา (ตลาดเก่า)

คือ เป็นกิจกรรมที่มีรูปแบบเฉพาะภายในชุมชนตลาดริมน้ำลำพญา หรือ กิจกรรมที่ตลาดน้ำลำพญา(ตลาดใหม่)ไม่มี ซึ่งจะเพิ่มความหลากหลายทางด้านกิจกรรมมากยิ่งขึ้นเป็นดึงดูดนักท่องเที่ยวอีกทางหนึ่ง ได้แก่ การเที่ยวชมรูปแบบสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นดั้งเดิม การชมวิถีชีวิตชุมชนค้าขายดั้งเดิม การสาธิตกรรมวิธีการผลิตสินค้าเด่นของชุมชน การนมัสการศาลเจ้าแม่ทับทิม การซื้อสินค้าของฝากของที่ระลึกจากชุมชน เป็นต้น

2.3) กิจกรรมการท่องเที่ยวทางน้ำ

คือ การจัดสร้างเส้นทางสำหรับล่องเรือ - แพขนาดใหญ่จากตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่) มาสู่ตลาดริมน้ำลำพญา (ตลาดเก่า) และสามารถเดินทางต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่อยู่ภายในอำเภอบางเลน เช่น หมู่บ้านไทยโซ่ง บ้านผู้ใหญ่ชุลอ บ้านสวนไม้ วัดบางปลา วัดเวฬุวนาราม เป็นต้น

3) การเชื่อมโยงด้านการบริหารจัดการ

คือ การหาแนวทางการบริหารจัดการที่ทั้งสองตลาดมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงาน ดูแลผลประโยชน์อย่างเสมอภาคกัน มีสิทธิในการแสดงทัศนคติและเป็นตัวแทนของประชาชน ซึ่งจะดำเนินการโดยการจัดตั้งคณะกรรมการกลางที่มาจากกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการของทั้งสองตลาดขึ้นมาเป็นผู้ดูแล เพื่อให้เกิดความสมดุลในการบริหารจัดการและการจัดสรรผลประโยชน์ และให้มีการจัดตั้งคณะที่ปรึกษาขึ้นเพื่อเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ ความช่วยเหลือต่างๆ เช่น เจ้าอาวาสวัดลำพญา นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลลำพญา เป็นต้น

6.2.3 การเพิ่มระยะเวลาในการท่องเที่ยว

การเพิ่มระยะเวลาในการท่องเที่ยวนั้นมีจุดประสงค์เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสทำกิจกรรมการท่องเที่ยวมากขึ้น ถือเป็นการสร้างแรงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเล็งเห็นถึงความคุ้มค่าในการเดินทางเข้ามาทั้งทางด้านการใช้เวลา ประโยชน์ที่ได้รับกลับไปหลังจากการท่องเที่ยว มีโอกาสในการทำกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น

การเพิ่มระยะเวลาในการท่องเที่ยวทำได้โดยการปรับปรุงฟื้นฟูตลาดริมน้ำลำพญาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงความต้องการหลักของนักท่องเที่ยวซึ่ง ได้แก่ การซื้อสินค้า การรับประทานอาหาร และ ความต้องการกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งจะใช้พื้นที่ประกอบกิจกรรมตั้งแต่เส้นทางเชื่อมริมแม่น้ำท่าจีนที่มีระยะทางยาวประมาณ 500 เมตร ไปจนถึงตัวตลาดริมน้ำลำพญา (ตลาดเก่า)และนอกจากนี้ยังจัดสร้างเส้นทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆภายในจังหวัดด้วย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- เส้นทางริมแม่น้ำท่าจีน

มีระยะทางประมาณ 500 เมตร ให้จัดสร้างร้านขายสินค้าทางการเกษตร ได้แก่ ปลาสดวางมีแหล่งเพาะพันธุ์ในอำเภอบางเลนและจังหวัดใกล้เคียง คือ จังหวัดราชบุรี , สินค้าหัตถกรรมจากผักตบชวาโดยกลุ่มแม่บ้านภายในเทศบาลตำบลลำพญา มีหัวหน้ากลุ่ม คือ นางปราณี ชมภูศรี , สินค้าประเภทข้าวซ้อมมือและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวซ้อมมือโดยกลุ่มแม่บ้านภายในเทศบาลตำบลลำพญา มีหัวหน้ากลุ่ม คือ อาจารย์สุภาพนีย์ เลิศสิทธิพันธุ์ , สินค้าประเภทสมุนไพรไทยแปรรูปที่เป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของตำบลลำพญา (OTOP)

นอกจากนี้ยังควรจัดพื้นที่สาธิตกรรมวิธีการผลิตเครื่องจักรสาน การผลิตข้าวซ้อมมือ การเพาะเลี้ยงพันธุ์ปลาสวยงามต่างๆ เพื่อสร้างจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวและถือเป็นการให้ความรู้กับนักท่องเที่ยวอีกทางหนึ่ง

- ภายในตัวตลาดริมน้ำลำพญา

ภายหลังจากการปรับปรุงสภาพบ้านเรือนและสภาพแวดล้อมโดยรอบชุมชนแล้วจะจัดสร้างเป็นศูนย์รวมอาหารต่างๆที่มีชื่อเสียงภายในจังหวัดนครปฐม และสินค้าประเภทอื่นๆ โดยให้ชุมชนตลาดริมน้ำลำพญาเป็นแหล่งกลางในการรับสินค้าจากผู้ผลิตมาจำหน่าย

นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมที่เป็นรูปแบบเฉพาะของตลาดริมน้ำลำพญา (ตลาดเก่า) ที่จะสามารถเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว และเป็นกิจกรรมเสริมในส่วนที่ตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่)ไม่มี ได้แก่ การชมรูปแบบสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นดั้งเดิม การชมวิถีชีวิตชุมชนค้าขายดั้งเดิม การสาธิตกรรมวิธีการผลิตสินค้าเด่นของชุมชน การนมัสการศาลเจ้าแม่ทับทิม เป็นต้น

- การจัดสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ

เป็นการจัดสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวภายในอำเภอบางเลนและจังหวัดนครปฐม ได้แก่ หมู่บ้านไทยโซ่ง ศูนย์หัตถกรรมผักตบชวา ตลาดดอนหวาย ตลาดวัดกลางคูเวียง อุทยานมัจฉาวัดห้วยพลู วัดหลวงพ่อเป็น เป็นต้น

ผลจากการจัดสร้างตลาดริมน้ำลำพญาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวและสร้างเส้นทางเชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ จะทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสในการทำกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น ได้รับประโยชน์และความรู้จากการท่องเที่ยว และเกิดความคุ้มค่าในการใช้เวลาเดินทางเข้ามายังแหล่งท่องเที่ยว

6.2.4 การส่งเสริมให้มีกิจกรรมเชิงวัฒนธรรมเฉพาะของชุมชน

ความต้องการในการเดินทางมายังตลาดริมน้ำลำพญาอย่างหนึ่งของนักท่องเที่ยวคือ ต้องการเที่ยวชมกิจกรรมที่ตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่) ไม่มี ซึ่งชุมชนตลาดริมน้ำลำพญาสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ เนื่องจากชุมชนตลาดริมน้ำลำพญาเป็นชุมชนที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ยาวนานตั้งแต่ปลายรัชกาลที่ 3 ดังนั้นจึงมีศิลปวัฒนธรรม ประเพณีที่ถือปฏิบัติสืบเนื่องกันมาและถือเป็นการสร้างจุดเด่นในการดึงดูดนักท่องเที่ยวของชุมชน เช่น การนมัสการศาลเจ้าแม่ทับทิมท้ายตลาด ประเพณีวันงานจิว ประเพณีวันงานประมูลอาหาร ประเพณีวันงานเฉลิมฉลองชุมชน ประเพณีวันเฉลิมฉลองศาลเจ้า ประเพณีการแข่งขันเรือวันสงกรานต์ เป็นต้น โดยจะต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชน และเทศบาลตำบลลำพญาในการฟื้นฟูประเพณีดังกล่าวขึ้นมาให้ประชาชนถือปฏิบัติกันอย่างต่อเนื่อง และยังคงต้องมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่วันงานประเพณีดังกล่าวให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในช่วงเวลาที่มีการจัดประเพณี ถือเป็นการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวอีกทางหนึ่ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6.3 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนตลาดริมน้ำลำพญาเพื่อการท่องเที่ยว

เนื่องจากภายในพื้นที่ศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยชุมชนตลาดริมน้ำลำพญาซึ่งเป็นชุมชนดั้งเดิมและตลาดน้ำลำพญา ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงที่มีชื่อเสียงและอยู่ห่างออกไปประมาณ 500 เมตร ซึ่งผลจากการศึกษารูปแบบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวภายในตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่) พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังไม่รู้จักชุมชนตลาดริมน้ำลำพญา แต่ถ้ามีการปรับปรุงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแล้วนักท่องเที่ยวก็ยินดีที่จะเดินทางเข้ามาเนื่องจากมีระยะทางใกล้ ดังนั้นจึงนำไปสู่การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในชุมชนตลาดริมน้ำลำพญาเพื่อให้ชุมชนยังคงอยู่ต่อไปได้โดยไม่เสื่อมสลายไป จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนตลาดริมน้ำลำพญาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยอาศัยการเชื่อมโยงทางการท่องเที่ยวจากตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่) โดยจะเป็นการปรับปรุงฟื้นฟูในด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจและด้านสังคมวัฒนธรรม

6.3.1 แนวทางการปรับปรุงฟื้นฟูด้านกายภาพ

1) การปรับปรุงรูปแบบบ้านเรือนภายในชุมชนตลาดริมน้ำลำพญาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวและจัดกิจกรรมการค้าภายในตลาด (แผนที่ 6.1)

จากทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการเข้ามาชมรูปแบบสถาปัตยกรรมบ้านเรือนของชุมชน แต่ขณะทีในปัจจุบันชุมชนกลับประสบปัญหาบ้านเรือนบางหลังทรุดโทรมและมีรูปแบบที่ขัดแย้ง และความต้องการปรับปรุงสภาพบ้านเรือนเพื่อใช้เป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมการค้าขายสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว ผู้วิจัยจึงแบ่งการปรับปรุงสภาพบ้านเรือนออกเป็น 3 ระดับ คือ

- ระดับที่ 1 การปรับปรุงซ่อมแซมบ้านเรือนที่มีความชำรุดทรุดโทรมไม่มากนัก และมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบไม่มากนัก โดยเจ้าของบ้านสามารถซ่อมแซมได้เอง ได้แก่ ประตูหน้าต่างชำรุด พื้นผุกร่อน การติดฟิล์มดำที่กระจก เป็นต้น ซึ่งจากการสำรวจพบว่าการบ้านเรือนต่างๆส่วนใหญ่จะอยู่ในการปรับปรุงระดับนี้

- ระดับที่ 2 การปรับปรุงซ่อมแซมบ้านเรือนที่มีความชำรุดทรุดโทรมมาก เนื่องจากเป็นบ้านหลังที่ไม่มีคนอยู่อาศัยแล้ว ซึ่งอยู่ช่วงตอนกลางของตลาดริมน้ำลำพญา ได้แก่ บ้านเลขที่ 48 , 60 ,62 และ 57 และบ้านหลังที่มีการปรับเปลี่ยนไปจากเดิมมากจนทำให้เกิดความขัดแย้งกับรูปแบบบ้านเรือนดั้งเดิม ได้แก่ บ้านเลขที่ 71-73

โดยแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้จะต้องอาศัยความร่วมมือของประชาชนที่อยู่อาศัยภายในชุมชนให้พยายาม ซ่อมแซม ดูแลรักษาบ้านเรือนของตนเองให้อยู่ในสภาพที่ดีอยู่เสมอ ร่วมทั้งขอความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐบาล เช่น ผู้เชี่ยวชาญด้านสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น กรมศิลปากร และหน่วยงานภาคเอกชน เช่น หน่วยงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งจะมีหน้าที่ในการดูแล ให้คำปรึกษาแนะนำในด้านการซ่อมบำรุงบ้านเรือนหลังที่ทรุดโทรม ตั้งแต่

ขั้นตอนการซ่อมบำรุง การเลือกใช้วัสดุก่อสร้าง รวมถึงให้การช่วยเหลือในด้านเงินทุนในการซ่อมแซม

นอกจากนี้ในการปรับปรุงสภาพบ้านเรือนยังต้องคำนึงถึงบ้านเรือนในส่วนที่มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบจนทำให้เกิดความขัดแย้งกับสภาพดั้งเดิม ซึ่งจะต้องพยายามปรับปรุงแก้ไขด้วยการลดสภาพลักษณะที่ขัดแย้งกับสภาพโดยรวมของชุมชน เช่น การลดสีพื้ลัมดำที่กระจก การไม่ต่อเติม หรือ ไม่ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบ้านเรือนให้ขัดแย้งมากขึ้นกว่าเดิม รวมทั้งภาครัฐบาลและหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรณรงค์ให้ประชาชนในชุมชนตระหนักถึงคุณค่าของรูปแบบบ้านเรือนและสภาพแวดล้อมที่ตนเองครอบครองอยู่ จนกระทั่งไม่มีความต้องการที่จะปรับเปลี่ยนรูปแบบบ้านเรือนให้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

- **ระดับที่ 3** เมื่อปรับปรุงสภาพบ้านที่ชำรุดทรุดโทรมให้กลับมาอยู่ในสภาพที่เหมาะสมกับการเป็นแหล่งท่องเที่ยวแล้ว จึงให้แต่ละหลังคาเรือนประกอบกิจกรรมการค้าเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว เนื่องจากความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่มีต่อตลาดริมน้ำลำพญาอย่างหนึ่ง คือ การเลือกซื้อสินค้าและต้องการกิจกรรมที่หลากหลาย-แตกต่างไปจากที่ตลาดน้ำลำพญามีอยู่แล้ว ดังนั้นการค้าขายภายในตลาดน้ำลำพญาจึงนำอาหารที่มีชื่อเสียงของจังหวัดนครปฐมและของชุมชนมาขาย ซึ่งจะทำให้สินค้ามีความหลากหลายและแตกต่างไปจากที่ตลาดน้ำลำพญามีอยู่เดิม โดยจะมีร้านค้าภายในตลาดริมน้ำลำพญา (ตลาดเก่า) ทั้งหมดประมาณ 76 หลังคาเรือน และขายสินค้าที่เด่นของจังหวัดนครปฐมแตกต่างกันไป

การปรับปรุงตลาดริมน้ำลำพญา(ตลาดเก่า)ให้เป็นศูนย์รวมอาหารที่มีชื่อเสียงของจังหวัดนครปฐมและชุมชน จะต้องอาศัยความร่วมมือจากคณะทำงานของชุมชนตลาดริมน้ำลำพญา จะทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนภายในชุมชนในการติดต่อ ประชาสัมพันธ์และเชิญชวนผู้ผลิตอาหารที่มีชื่อเสียงภายในจังหวัดนครปฐมเข้าร่วมโครงการ โดยให้ตลาดริมน้ำลำพญาเป็นตัวแทน หรือ พ่อค้าคนกลางในการขายสินค้า ซึ่งจะเป็นผลดีต่อทั้งผู้ผลิตและตลาดริมน้ำลำพญา (ตลาดเก่า)

ผลจากการปรับปรุงทั้งหมดดังที่กล่าวมาแล้วจะทำให้ตลาดริมน้ำลำพญากลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว ที่มีจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว คือ มีสภาพบ้านเรือนที่มีคุณค่าทางสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นภาคกลาง และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นศูนย์รวมอาหารที่มีชื่อเสียงของจังหวัดนครปฐม

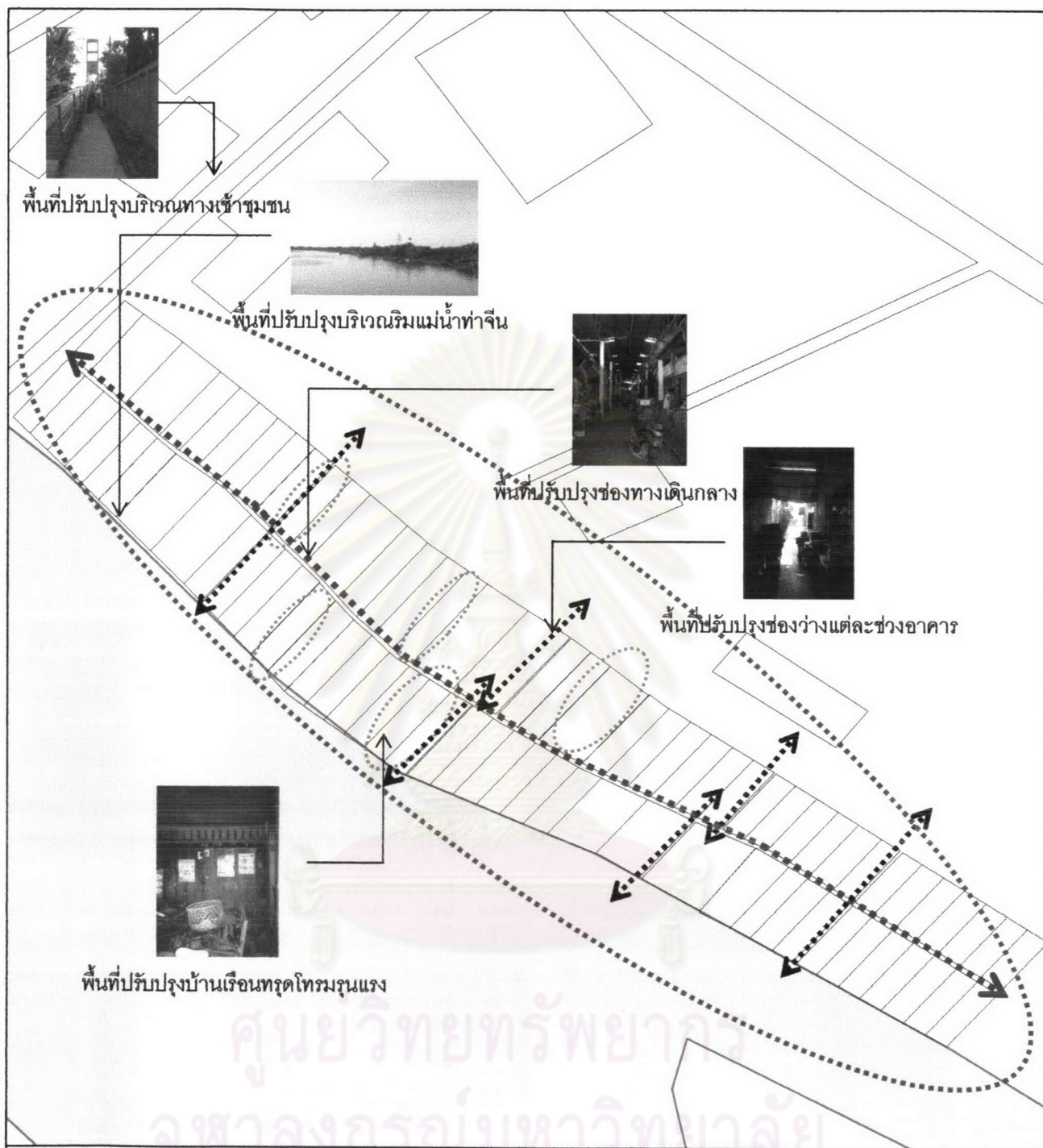
2) การปรับปรุงสภาพแวดล้อมโดยรอบของชุมชนเพื่อดึงดูดใจและสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว (แผนที่ 6.1)

การปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในตลาดริมน้ำลำพญาจะต้องเน้นความสวยงาม ร่มรื่น ความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด ปลอดภัย สะดวก ไม่สกปรกรกรุงรัง เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวบางส่วนให้ความสำคัญกับ ความสวยงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อยซึ่งพื้นที่ที่ควรได้รับการปรับปรุง คือ

- พื้นที่ริมแม่น้ำท่าจีนบริเวณส่วนที่อยู่ด้านหน้าและด้านหลังตลาด พื้นที่รกร้างบริเวณช่องว่างระหว่างบ้านเรือน และ ช่องทางเดินกลางชุมชน ที่ปัจจุบันกำลังประสบปัญหากรกรุงรังและไม่เป็นระเบียบ โดยจะต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชนในการดูแลรักษา สภาพแวดล้อมในบริเวณต่างๆให้อยู่ในสภาพที่ดี และทางเทศบาลตำบลลำพญาควรรณรงค์ให้ประชาชนรักษาความสะอาดภายในชุมชนโดยจัดให้มีการประกวดภายในชุมชนและระหว่างชุมชน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการดูแลรักษาสภาพชุมชนตลอดเวลา

- พื้นที่บริเวณทางเข้าชุมชน ซึ่งปัจจุบันค่อนข้างคับแคบและมีดทับ เนื่องจากสะพานข้ามฝั่งและแนวกำแพงสองข้างทาง ปัจจุบันแนวกำแพงมีความสูงประมาณ 2.00 เมตรและทำจากคอนกรีตบล็อก จึงทำให้ค่อนข้างทึบไม่เหมาะสมต่อการเดินทาง ดังนั้นจึงควรปรับปรุงรูปแบบแนวกำแพงให้มีความโปร่ง และกำหนดให้มีความสูงไม่มากนัก โดยอาจก่อสร้างเป็นรั้วเตี้ยๆไม่เกิน 1.50 เมตร เช่น การใช้ไม้ระแนงตีตามแนวตั้งซึ่งจะทำให้มีความกลมกลืนกับรูปแบบเรือนแถวไม้ภายในชุมชน ช่วยลดความทึบ – ความคับแคบของทางเดินได้ และ ยังเป็นการเพิ่มที่ว่างทางสายตาด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การปรับปรุงพื้นที่ฟุตลาดริมน้ำเพื่อการท่องเที่ยว กรณีศึกษา ตลาดริมน้ำลำพญา

แผนที่ 6.1 แสดงพื้นที่ปรับปรุงสภาพบ้านเรือนและสภาพโดยรวม

<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> พื้นที่ปรับปรุงสภาพบ้านเรือนทั่วไป พื้นที่ปรับปรุงสภาพบ้านเรือนที่ประสบปัญหารุนแรง พื้นที่ปรับปรุงช่องทางเดินกลาง พื้นที่ปรับปรุงช่องว่างระหว่างอาคาร 	 <p>ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p> <p style="text-align: right;"> มาตรฐาน 1: 400 </p>
--	---

3) การปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว

จากการศึกษาสภาพปัญหาของชุมชนพบว่าปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งของชุมชน คือ ปัญหาด้านสาธารณูปโภค ยิ่งไปกว่านั้นผลการศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวพบว่าความพร้อมของระบบสาธารณูปโภคจัดเป็นความคาดหวังอย่างหนึ่งของนักท่องเที่ยว ซึ่งสาเหตุของปัญหาด้านสาธารณูปโภคเกิดจากความเก่าแก่ของชุมชน จึงทำให้ระบบสาธารณูปโภคต่างๆไม่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความเป็นแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนโดยสิ่งที่จะต้องได้รับการปรับปรุง คือ

- การป้องกันน้ำท่วมของชุมชนตลาดริมน้ำลำพญา

เนื่องจากชุมชนตลาดริมน้ำลำพญาตั้งอยู่ติดกับแม่น้ำท่าจีน และปัจจุบันท่อระบายน้ำของชุมชนมีขนาดต่ำกว่ามาตรฐานและอุดตัน จึงทำให้ชุมชนต้องประสบปัญหาน้ำท่วมอยู่เกือบทุกปี ซึ่งส่งผลถึงการรองรับนักท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงควรเร่งหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งปัญหานี้ประชาชนในชุมชนไม่อาจแก้ไขได้ด้วยตัวเองแต่จะต้องอาศัยการช่วยเหลือจากภาครัฐบาลและหน่วยงานท้องถิ่นเข้ามาแก้ไขปัญหานี้ร่วมกัน โดยมีข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขมีดังนี้

- ให้มีการขุดลอกคูคลอง และท่อระบายน้ำภายในชุมชน
- ให้มีการขยายขนาดท่อระบายน้ำให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน
- ให้มีการจัดสร้างแนวท่อระบายน้ำเพิ่มเติม
- ให้มีการศึกษาและป้องกันการกัดเซาะของตลิ่งจากแม่น้ำท่าจีนเนื่องจากในปัจจุบันยังเป็นตลิ่งธรรมชาติที่ทำจากดินอยู่ซึ่งเกิดการกัดเซาะและพังทลายได้ง่าย

- การติดตั้งระบบป้องกันอัคคีภัยเพื่อป้องกันอันตรายแก่นักท่องเที่ยว

เนื่องจากชุมชนตลาดริมน้ำลำพญาเป็นชุมชนเรือนแถวไม้ค่อนข้างหนาแน่นและมีถนนภายในชุมชนคับแคบทำให้รถดับเพลิงไม่สามารถเข้าถึงได้ ดังนั้นระบบดับเพลิงจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน ซึ่งจะต้องมีระบบการใช้งานที่พร้อมใช้ได้ทันทีและเหมาะสมกับสภาพชุมชน โดยมีแนวทางเสนอแนะดังนี้

- ให้มีการตรวจตราระดับเพลิงแบบหัวฉีดภายในชุมชนให้สามารถใช้งานได้อยู่เสมอ
- การติดตั้งอุปกรณ์ดับเพลิงทุกหลังคาเรือน
- การให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการป้องกันอัคคีภัยและวิธีการใช้อุปกรณ์ดับเพลิงกับประชาชนในชุมชน

- การจัดเก็บขยะมูลฝอยภายในชุมชนเพื่อสร้างสุขอนามัยที่ดีในการท่องเที่ยว ระบบการจัดเก็บขยะมูลฝอยที่ดีจึงมีความจำเป็นอย่างมากต่อตลาด ซึ่งในปัจจุบันพบว่า ชุมชนยังประสบปัญหาด้านขยะมูลฝอยตกค้างอยู่เป็นประจำ เนื่องจากพฤติกรรมของประชาชนในชุมชนและประสิทธิภาพในการจัดเก็บของเทศบาลไม่ทั่วถึงเพียงพอ และมีบุคลากรน้อย โดยแนวทางในการปรับปรุงปัญหาขยะมูลฝอยนี้จะต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประชาชนในชุมชนตลาดริมน้ำลำพญา กับหน่วยงานของเทศบาลตำบลลำพญา โดยมีแนวทางเสนอแนะดังนี้

- การจัดการขยะ

ปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดเก็บขยะมูลฝอย เพิ่มบุคลากร พร้อมทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บขยะ รวมถึงเพิ่มจำนวนถังขยะให้กระจายอย่างทั่วถึง และออกแบบถังขยะให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม โดยจะต้องได้รับการสนับสนุนจากเทศบาลตำบลลำพญา

- การรณรงค์การรักษาความสะอาด

สร้างค่านิยมและปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนในชุมชนตลาดริมน้ำลำพญาให้รักษาความสะอาดในพื้นที่ รณรงค์ให้ทุกบ้านรักษาความสะอาดบริเวณบ้าน และบริเวณโดยรอบบ้านของตนเอง อาจจัดการประกวดในระดับชุมชนของตน หรือระดับระหว่างชุมชน เพื่อให้ประชาชนเกิดความตื่นตัว และต้องการรักษาความสะอาดพื้นที่ของตน

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4) การปรับปรุงระบบการสัญจรและการเข้าถึงเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางของนักท่องเที่ยว (แผนที่ 6.2)

เนื่องจากความสะดวกในการเดินทางเป็นความคาดหวังอย่างหนึ่งของนักท่องเที่ยวต่อการเดินทางเข้ามาสู่ชุมชน รวมทั้งการเดินทางท่องเที่ยวต่อเนืองระหว่างตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่) กับชุมชนตลาดริมลำพญา โดยแบ่งรูปแบบการปรับปรุงออกเป็น 3 ด้าน คือ การปรับปรุงสภาพพื้นผิวการจราจรถนนสายสาละวิน-บางเลน การปรับปรุงการเข้าถึงของชุมชน การสร้างเส้นทางสัญจรบริเวณริมฝั่งแม่น้ำท่าจีนระหว่างชุมชนตลาดริมลำพญากับตลาดน้ำลำพญา(ตลาดใหม่) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- การปรับปรุงผิวการจราจรถนนสายสาละวิน-บางเลน

ปัจจุบันพื้นผิวการจราจรบนถนนสายสาละวิน-บางเลน ประสบปัญหาผิวการจราจรขรุขระ เป็นหลุมเป็นบ่อ และมีขนาดผิวการจราจรไม่ได้มาตรฐานอยู่เกือบตลอดทั้งสาย มีความกว้างประมาณ 4.50 เมตร ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการเดินทางและความปลอดภัยในชีวิตของนักท่องเที่ยว ซึ่งแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้จะต้องได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานส่วนท้องถิ่น คือ เทศบาลตำบลลำพญา ซึ่งจะต้องประสานงานกับหน่วยงานเจ้าของถนน เช่น กรมทางหลวง กรมโยธาธิการ เพื่อขอความช่วยเหลือและงบประมาณเพื่อปรับปรุงสภาพพื้นผิวการจราจรสายสาละวิน-บางเลนให้มีขนาดมาตรฐาน คือ มีความกว้างประมาณ 5 เมตรขึ้นไป และปรับปรุงสภาพผิวการจราจรให้ไม่เป็นหลุมเป็นบ่อ โดยในปี.ศ.2547 ทางเทศบาลตำบลลำพญาจัดสรรงบประมาณในการซ่อมแซมพื้นผิวการจราจร ประมาณ 50,000 บาท

- การปรับปรุงการเข้าถึงของชุมชน

เส้นทางในการเข้าถึงชุมชนเป็นไปโดยค่อนข้างลำบากเนื่องจากการก่อสร้างสะพานขึ้นใหม่ในช่วงปี.ศ.2546 ซึ่งเป็นสะพานโครงสร้างเหล็กขนาดกว้างประมาณ 2.50 เมตร ยาว 100 เมตร เพื่อข้ามแม่น้ำท่าจีนบริเวณหมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 9 ตำบลลำพญา จึงทำให้ทางเข้าคับแคบลง ดังนั้นจึงควรปรับปรุงพื้นที่ด้านข้างซึ่งปัจจุบันเป็นพื้นที่โล่งกว้างประมาณ 1.00 เมตร โดยการเทพื้นเชื่อมต่อให้ทางเดินกว้างขึ้น จากเดิมที่มีความประมาณ 1.00 เมตร เป็น 2.00 เมตร ซึ่งจะสามารถเดินทางเข้าออกสวนทางกันได้ นอกจากนี้ควรจัดหางบประมาณเพื่อสร้างป้ายชื่อชุมชนและป้ายบอกทางเข้าสู่ชุมชนเป็นระยะๆ ตั้งแต่มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตสาละวิน (ตั้งแต่มหาวิทยาลัยมหิดลถึงตลาดริมลำพญา มีระยะทางประมาณ 24 กิโลเมตร) ซึ่งจะอำนวยความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงแก่นักท่องเที่ยวมากขึ้น

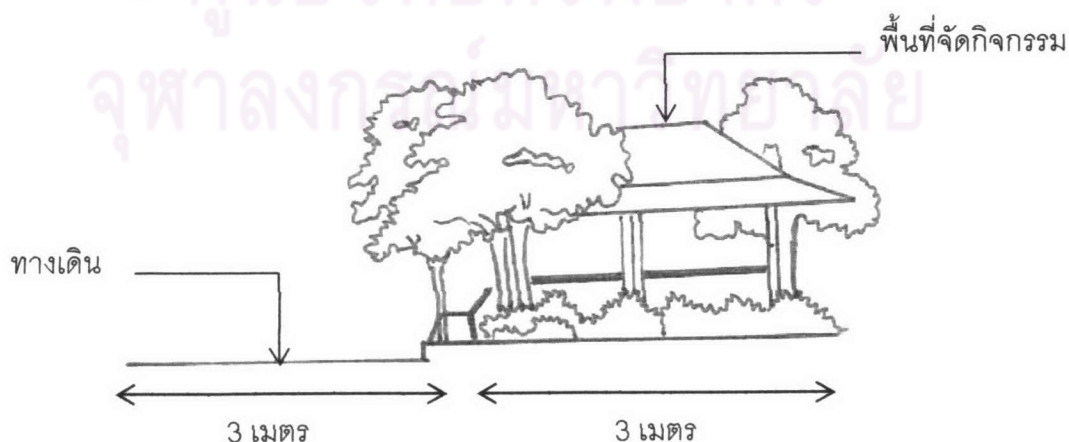
- การสร้างเส้นทางสัญจรบริเวณริมฝั่งแม่น้ำท่าจีนระหว่างชุมชนตลาดริมน้ำลำพญา กับตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่) เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางมายังตลาดริมน้ำลำพญา

เนื่องจากความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่ต้องการได้รับความสะดวกในการเดินทางไปยังตลาดริมน้ำลำพญานั้น จึงควรจัดสร้างเส้นทางเชื่อมโยงระหว่างทั้งสองตลาดเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางได้โดยไม่ต้องอาศัยยานพาหนะ แต่เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีโครงการสัญจรบริเวณริมฝั่งแม่น้ำท่าจีนจึงไม่สามารถเดินทางเชื่อมต่อถึงกันได้ ซึ่งมีข้อเสนอแนะดังนี้

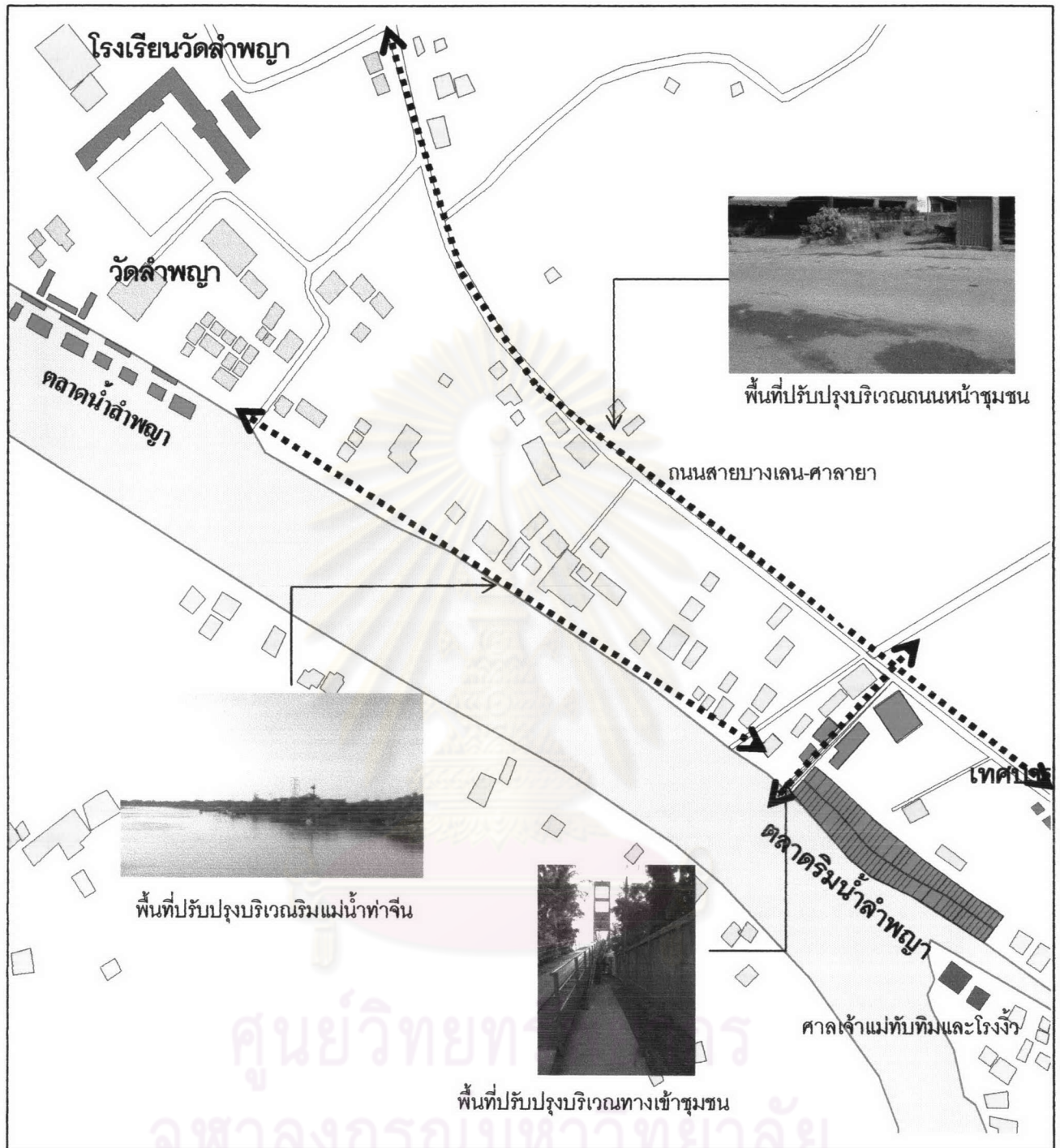
- หน่วยงานภาครัฐบาลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ โยธาธิการ และเทศบาล ตำบลลำพญาต้องประสานงานเพื่อจัดหาแนวทางในการสร้างเส้นทางเชื่อมต่อ โดยนำที่ดินที่ไม่ได้มีการใช้ประโยชน์บริเวณริมฝั่งแม่น้ำท่าจีน ได้แก่ ที่ดินในส่วนของวัดลำพญาและที่ดินของเอกชนรายย่อย ประมาณ 10 ราย นำมาจัดสร้างเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่) กับ ชุมชนตลาดริมน้ำลำพญา ซึ่งทางเทศบาลตำบลลำพญาจะต้องดำเนินงานเวนคืนที่ดิน หรือ ขอเช่าที่ดิน จากเจ้าของที่ดิน รวมทั้งจัดหางบประมาณจากภาครัฐบาล หรือ ภาคเอกชนที่ต้องการเข้ามาลงทุน

- กำหนดให้เส้นทางมีความกว้างประมาณ 6 เมตร มีความยาวประมาณ 500 เมตร ซึ่งจะใช้พื้นที่ส่วนที่ติดกับแม่น้ำท่าจีนไว้สำหรับเป็นทางเดิน ประมาณ 3 เมตร เพื่อให้สามารถเดินทางสวนไป-กลับได้ และจะใช้พื้นที่ที่เหลืออีกประมาณ 3 เมตรจัดกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยว

- ปรับปรุงฟื้นฟูสภาพแวดล้อมบริเวณที่จัดทำเป็นเส้นทางเชื่อมโยงระหว่างตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่) กับตลาดริมน้ำลำพญา ให้มีความสวยงาม โลง สะอาดตา เช่น การปลูกต้นไม้ทั้งไม้ดอกไม้ประดับระหว่างสองข้างทางเดิน จัดสร้างจุดพักผ่อนวิวดูแลี้ยงปลา เป็นต้น ซึ่งจะช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว และสามารถใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนภายในชุมชนได้ (แผนที่ 6.2)

รูปที่ 6.1 แสดงภาพตัดขวางเส้นทางเชื่อมริมฝั่งแม่น้ำท่าจีน

การปรับปรุงพื้นที่ตลาดริมน้ำเพื่อการท่องเที่ยว กรณีศึกษา ตลาดริมน้ำลำพญา

แผนที่ 6.2 แสดงพื้นที่ปรับปรุงระบบการสัญจรและการเข้าถึง

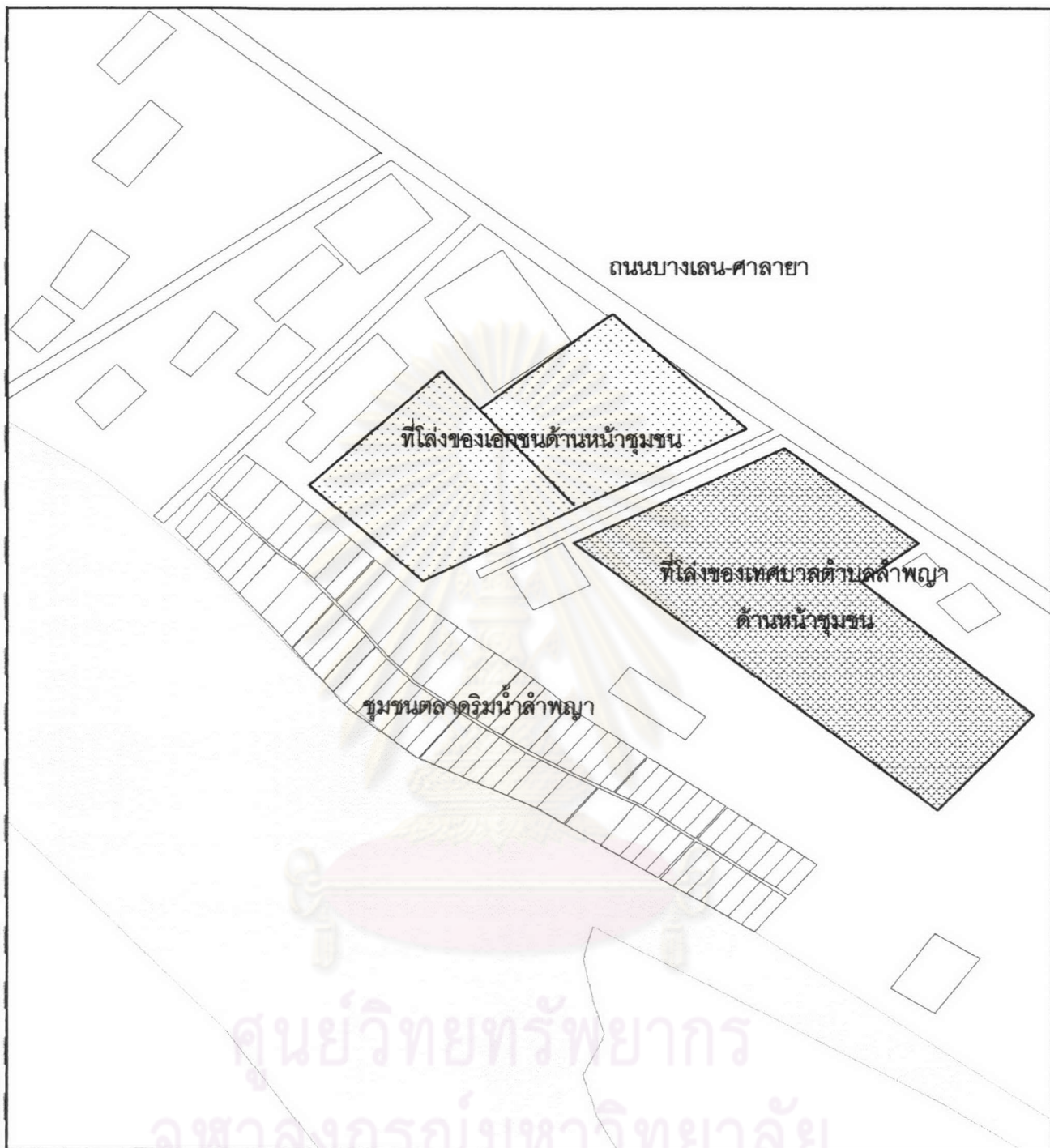
<p>สัญลักษณ์</p> <p>←.....→ แนวเส้นทางปรับปรุงการสัญจรและการเข้าถึง</p>	
	<p>ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p> <p>↑ N</p> <p>มาตราส่วน 1: 2000</p>

5) การปรับปรุงพื้นที่โล่งเพื่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว (แผนที่ 6.3)

ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่มีต่อตลาดริมน้ำลำพญาอย่างหนึ่ง คือ การมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ดี แต่เนื่องจากปัจจุบันชุมชนตลาดริมน้ำลำพญามีข้อจำกัดด้านพื้นที่ใช้สอย และสถานที่จอดรถยนต์ซึ่งปัจจุบันสามารถรองรับได้ประมาณ 30 คัน จึงจำเป็นจะต้องจัดหาพื้นที่โล่งที่ไม่มีการใช้ประโยชน์ของเอกชนบริเวณหน้าชุมชน และที่โล่งบริเวณสำนักงานเทศบาลตำบลลำพญาเพื่อนำมาใช้ในการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ สถานที่จอดรถยนต์ พื้นที่ประกอบกิจกรรมของนักท่องเที่ยว ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว และ ห้องน้ำสาธารณะ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- พื้นที่โล่งหน้าชุมชนของเอกชน ซึ่งเป็นที่ดินของเอกชนรายย่อย 2 ราย ปัจจุบันยังไม่ได้มีการนำไปใช้ประโยชน์ใดๆ ที่ดินแปลงแรกมีขนาดประมาณ 600 ตารางวา และแปลงถัดเข้ามาีขนาดประมาณ 900 ตารางวา ทางเทศบาลตำบลลำพญาจะต้องดำเนินการเจรจาขอเช่าพื้นที่ต่อจากเจ้าของที่ดินทั้งสองรายและให้สิทธิแก่เจ้าของที่ดินในการร่วมกิจกรรมโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ โดยเมื่อปรับปรุงพื้นที่แล้วจะสามารถรองรับรถยนต์ได้ประมาณ 70 คัน และ จัดสรรพื้นที่บางส่วนในการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว เช่น ห้องน้ำ ศูนย์บริการข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

- พื้นที่โล่งหน้าชุมชนของเทศบาลตำบลลำพญา ปัจจุบันพื้นที่ส่วนหนึ่งได้ใช้เป็นที่จอดรถยนต์ของประชาชนและพนักงานในสำนักงาน โดยสามารถจอดรถยนต์ได้ประมาณ 30 คัน ถ้ามีการปรับปรุงพื้นที่ดังกล่าวซึ่งมีขนาดประมาณ 1,800 ตารางวา จะสามารถรองรับรถยนต์ได้เพิ่มประมาณ 100 คัน และจัดสรรพื้นที่ส่วนที่เหลือสำหรับอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวต่อไป ซึ่งจากการสัมภาษณ์นายไพโรจน์ รังสินธุ์ ปลัดเทศบาลตำบลลำพญา พบว่าทางเทศบาลตำบลลำพญา มีโครงการจะสร้างที่จอดรถให้กับชุมชนอยู่แล้วในปี 2547 นี้

การปรับปรุงพื้นที่ตลาดคริมน้ำเพื่อการท่องเที่ยว ทัศนศึกษา ตลาดคริมน้ำลำพญา

แผนที่ 6.3 แสดงพื้นที่โล่งเพื่อก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> พื้นที่โล่งของเอกชน พื้นที่โล่งของเทศบาลตำบลลำพญา 	
	<p>ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p> <div style="text-align: right;"> มาตราส่วน: 1: 400 </div>

6.3.2 แนวทางการปรับปรุงฟื้นฟูด้านสังคม

1) การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแก่ประชาชนภายในชุมชน

การให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวมีจุดประสงค์เพื่อให้ประชาชนได้ทราบถึงการเปิดรับการท่องเที่ยวอย่างถูกต้องโดยไม่ให้เกิดการสูญเสีย โดยอาศัยหน่วยงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เทศบาลตำบลลำพญาและหน่วยงานเอกชนอื่น ๆ ในการให้ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน การต้อนรับนักท่องเที่ยว การรักษาภาพแวดล้อมในพื้นที่ของตนเอง ผลดีและผลเสียที่เกิดจากการท่องเที่ยว การป้องกันผลกระทบทางด้านลบที่เกิดจากการท่องเที่ยว

2) การส่งเสริมให้ประชาชนเป็นตัวแทนของชุมชนในการบริการข้อมูลต่าง ๆ

เนื่องจากความคาดหวังอย่างหนึ่งของนักท่องเที่ยวจากการตอบแบบสอบถามคือ การได้รับข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวที่ดีจากแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้นประชาชนจึงเป็นส่วนสำคัญในด้านการเป็นตัวแทนของตลาดริมน้ำลำพญาในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว และเป็นผู้ที่ต้องให้ความรู้ด้านต่างๆเกี่ยวกับชุมชน ได้แก่ ประวัติศาสตร์ความเป็นมา วิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชน รูปแบบทางสถาปัตยกรรมของบ้านเรือน และประเพณี – ศิลปวัฒนธรรมเฉพาะชุมชน ซึ่งประชาชนจะต้องสามารถอธิบายให้นักท่องเที่ยวรับรู้ได้ด้วยตัวเอง เพราะประชาชนจะเป็นผู้รู้จักชุมชนดีที่สุด รวมถึงเป็นการปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนรักถิ่นฐานตัวเอง พร้อมกับการช่วยรักษาชุมชนให้สามารถคงอยู่ตลอดไป

3) การอนุรักษ์-ฟื้นฟูกิจกรรม ประเพณีและวัฒนธรรมต่างๆ

การอนุรักษ์-ฟื้นฟูกิจกรรม ประเพณีและวัฒนธรรมต่างๆภายในชุมชนตลาดริมน้ำ ลำพญานั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแรงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวต้องการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในช่วงระยะเวลาดังกล่าว โดยจะต้องให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูและจัดกิจกรรมต่างๆ ซึ่งผลประโยชน์ที่จะได้รับ คือ การฟื้นฟูประเพณีกิจกรรมต่างๆที่เลือนหายไป และการได้รับผลตอบแทนจากการท่องเที่ยว

ประเพณีและวัฒนธรรมที่ควรได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้แก่

- วันงานแข่งขันแข่งเรือภายในท้องถิ่น ตรงกับวันสงกรานต์ที่ 14 เมษายนของทุกปี โดยจะต้องขอความร่วมมือ สนับสนุนจากประชาชนภายในชุมชนต่างๆในเขตเทศบาลตำบลลำพญา เช่น ชุมชนตลาดริมน้ำลำพญา ชุมชนคลองเหมือง ชุมชนแหลมไร่พัฒนา ชุมชนคลองขวาง เป็นต้น ให้เข้าร่วมในประเพณีการแข่งขันแข่งเรือ ซึ่งจะต้องขอความร่วมมือจากหน่วยงานท้องถิ่น คือ เทศบาลตำบล

คำพิญา ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับงานประเพณี เชิญชวนให้ชุมชนต่างๆเข้าร่วมในงานประเพณีการแข่งขันเรือ และจัดหาเงินรางวัลในการแข่งขัน รวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานประเพณีให้กับบุคคลภายนอกได้รู้จัก เพื่อดึงดูดให้เกิดการเดินทางเข้ามาในช่วงระยะเวลาดังกล่าว

- วันเฉลิมฉลองศาลเจ้าแม่ทับทิม ตรงกับวันก่อนวันตรุษจีน 3 วัน ปัจจุบันประเพณีนี้เริ่มมีผู้ปฏิบัติลดน้อยลง ดังนั้นควรเร่งรณรงค์ให้ประชาชนภายในชุมชนตระหนักถึงความสำคัญและยึดถือปฏิบัติสืบทอดต่อไป โดยการให้คณะทำงานของชุมชนตลาดริมน้ำคำพิญาและเทศบาลตำบลคำพิญาเป็นผู้สร้างแรงกระตุ้นให้กับประชาชน รวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ประเพณีดังกล่าวแก่บุคคลทั่วไปเพื่อดึงดูดให้เกิดการเดินทางเข้ามาในช่วงระยะเวลาดังกล่าว

- วันงานแสดงงิ้วประจำปี และวันงานประมูลอาหาร ตรงกับวันก่อนวันตรุษจีน 3 วัน ถือเป็นประเพณีที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ดีอีกอย่างหนึ่ง เนื่องจากปัจจุบันมีการแสดงงิ้วลดน้อยลง ดังนั้นจึงควรอนุรักษ์และประชาสัมพันธ์ประเพณีดังกล่าวให้กับบุคคลทั่วไปเพื่อดึงดูดให้เกิดการเดินทางเข้ามาในช่วงระยะเวลาดังกล่าว

- วันเฉลิมฉลองชุมชน ตรงกับวันขึ้นศักราชใหม่ไทยและจีน ในปัจจุบันยังคงมีการประกอบกิจกรรมในวันสำคัญนี้อยู่แต่เริ่มซบเซาลงไปเนื่องจากประชาชนรุ่นหลังไม่ให้ความสนใจ ดังนั้นจึงมีแต่เฉพาะคนแก่คนแก่ของชุมชนที่ยังคงถือปฏิบัติกันอยู่ ดังนั้นจึงควรอนุรักษ์และประชาสัมพันธ์ประเพณีดังกล่าวให้กับบุคคลทั่วไปเพื่อดึงดูดให้เกิดการเดินทางเข้ามาในช่วงระยะเวลาดังกล่าว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6.3.3 แนวทางการปรับปรุงฟื้นฟูด้านเศรษฐกิจ

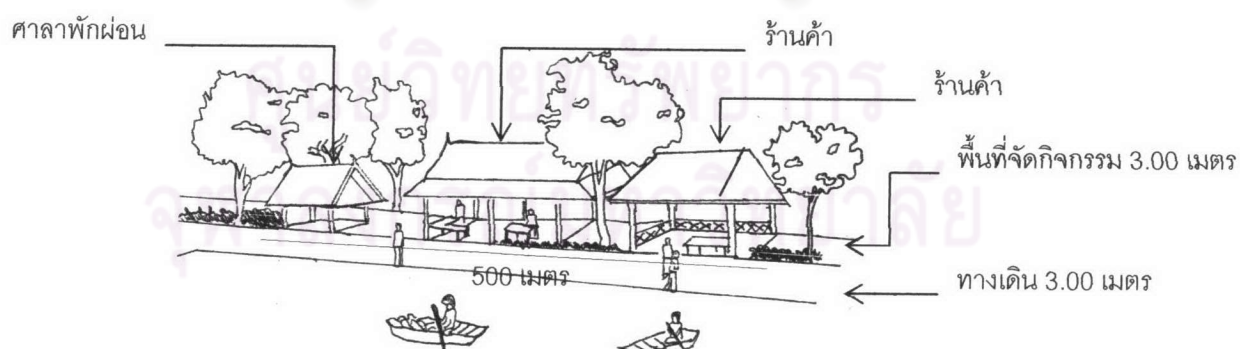
1) การเชื่อมโยงกิจกรรมการท่องเที่ยวระหว่างตลาดน้ำลำพญา(ตลาดใหม่) กับ ชุมชนตลาดริมน้ำลำพญา (ตลาดเก่า) (แผนที่ 6.4)

เนื่องจากความคาดหวังอย่างหนึ่งของนักท่องเที่ยว คือ ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมเชื่อมต่อระหว่างทั้งสองตลาด เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเดินทางต่อเนื่อง และอำนวยความสะดวกในการเดินทางรูปแบบต่างๆ โดยมีแนวทางเสนอแนะดังนี้

- การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวระหว่างเส้นทางเชื่อมตลาดน้ำลำพญา กับ ตลาดริมน้ำลำพญา

โดยจัดสร้างเส้นทางเดินสำหรับนักท่องเที่ยว กำหนดให้มีความกว้างประมาณ 6 เมตร และยาวประมาณ 500 เมตร ซึ่งความกว้าง 6 เมตรนี้จะเว้นช่องทางติดริมแม่น้ำประมาณ 3 เมตร สำหรับเป็นทางเดินสวนไป-กลับได้ และจะใช้พื้นที่ว่าง 3 เมตร สำหรับการจัดกิจกรรมการค้าและบริการต่างๆ ด้านการเกษตร ได้แก่ ปลาสวยงาม , สินค้าหัตถกรรมจากผักตบชวา , สินค้าประเภทข้าวซ้อมมือและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวซ้อมมือ, สินค้าประเภทสมุนไพรไทยแปรรูปที่เป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของตำบลลำพญา (OTOP)

นอกจากนี้ยังควรจัดพื้นที่สาธิตกรรมวิธีการผลิตเครื่องจักรสาน การผลิตข้าวซ้อมมือ การเพาะเลี้ยงพันธุ์ปลาสวยงามต่างๆ เพื่อสร้างจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวและถือเป็นการให้ความรู้กับนักท่องเที่ยวอีกทางหนึ่ง โดยระหว่างเส้นทางประมาณ 500 เมตรนี้จะจัดสร้างศาลาริมน้ำเพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ หรือ จุดชมวิวของนักท่องเที่ยว

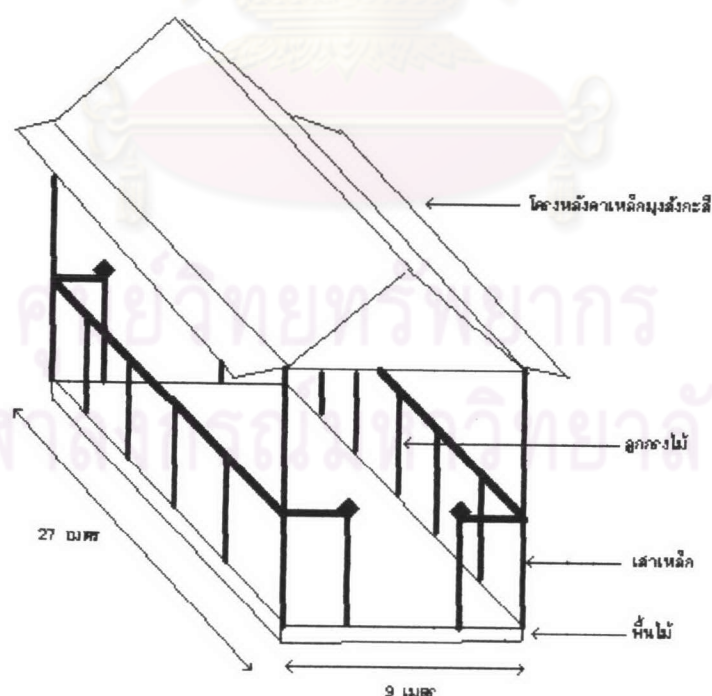
รูปที่ 6.2 แสดงกิจกรรมบริเวณริมแม่น้ำท่าจีน

- การจัดสร้างแพเชื่อมต่อและจัดกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยว

การจัดสร้างแพเชื่อมต่อจากตลาดน้ำลำพญา(ตลาดใหม่) มาถึงชุมชนตลาดริมน้ำลำพญา โดยทางเทศบาลตำบลลำพญาจะดำเนินการขออนุมัติจัดสร้างแพจากสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคที่ 3 กรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม ซึ่งมีภารกิจหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พุทธศักราช 2456 ประกาศคณะปฏิวัติว่าด้วยการควบคุมเรือ แพ โป๊ะ พร้อมทั้งกฎระเบียบ ข้อบังคับอื่นๆ

โดยให้มีการจัดสร้างแพเพิ่มขึ้นจากเดิมมีประมาณ 10 หลัง มีความกว้างประมาณ 9 เมตร และ มีความยาวประมาณ 27 เมตร ซึ่งใช้โครงสร้างตามแบบแพที่มีอยู่เดิม คือ ใช้ท่อนเหล็กม้วนกลม พื้นไม้ โครงหลังคาเหล็กมุงสังกะสี ยึดติดเสาเหล็ก รวากันตกทำจากลูกกรงไม้ ซึ่งภายในแพแต่ละหลังจะมีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การขายอาหาร ของฝาก ของที่ระลึก และบริการต่างๆ ไว้คอยบริการนักท่องเที่ยว (ดูรูปที่ 6.2)

นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์ปลัดเทศบาลตำบลลำพญาและนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลลำพญาพบว่า ทางเทศบาลมีแผนงานที่จะก่อสร้างแพพร้อมทางเชื่อมเพื่อเชื่อมต่อการท่องเที่ยวจากตลาดน้ำลำพญามาสู่ตลาดริมน้ำลำพญาในปีพ.ศ.2547 โดยมีงบประมาณในก่อสร้างประมาณ 5,500,000 บาท เพื่อกระจายรายได้ไปสู่ประชาชนภายในตลาดริมน้ำลำพญาและประชาชนในท้องถิ่นต่อไป

รูปที่ 6.3 แสดงโครงสร้างแพสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว

- การจัดสร้างเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำจากตลาดน้ำลำพญาไปสู่ตลาดริมลำพญา และเชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆที่น่าสนใจ

ปัจจุบันเส้นทางเดินเรือของจากตลาดน้ำลำพญาไม่ได้จอดแวะที่ตลาดริมลำพญา แต่เมื่อปรับปรุงฟื้นฟูตลาดริมลำพญาแล้วควรจัดให้มีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางน้ำโดยการล่องเรือจากตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่) มาถึงชุมชนตลาดริมลำพญาเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทาง นอกจากนี้อาจให้มีการจัดสร้างเส้นทางต่อเนื่องไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจอื่นๆภายในท้องถิ่นต่อไป เช่น ตลาดวัดดอนหวาย ตลาดวัดกลางคูเวียง ตลาดคลองจินดา

2) การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในชุมชนตลาดริมลำพญา

จากการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีจุดประสงค์หลักในการเดินทางเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ และการเลือกซื้อสินค้า

รวมถึงความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่มีต่อกิจกรรมภายในตลาดริมลำพญา คือ เป็นกิจกรรมที่มีความแตกต่างไปจากตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่) เป็นส่วนเสริมในสิ่งที่ตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่) ไม่มี ซึ่งได้แก่ การเที่ยวชมรูปแบบทางสถาปัตยกรรมของชุมชนค้าขายริมน้ำ ชมวิถีชีวิตชุมชนค้าขายดั้งเดิม และการซื้อสินค้า ดังนั้นจึงสรุปกิจกรรมภายในตลาดริมลำพญาได้ดังนี้

- การจัดกิจกรรมเฉพาะของชุมชน

คือ การจัดกิจกรรมเที่ยวชมบ้านเรือนที่ยังคงคุณค่าของชุมชน คือ เรือนแถวไม้ตลอดทั้งสองฝั่งของตลาดริมลำพญาซึ่งมีความยาวประมาณ 300 เมตร โดยเฉพาะเรือนแถวไม้หลังที่ยังคงคุณค่าดั้งเดิมไว้ได้มาก คือในบริเวณตอนหน้าของชุมชน ได้แก่ บ้านเลขที่ 30, 32, 36, 40 และบริเวณเรือนแถวไม้ตอนสุดท้ายเกือบทั้งหมด ตั้งแต่บ้านเลขที่ 90 จนถึง บ้านเลขที่ 110 จะเป็นช่วงที่คงรูปแบบดั้งเดิมของเรือนแถวไม้ในอดีตไว้ได้มากที่สุด นอกจากนี้นักท่องเที่ยวจะได้ชมสถาปัตยกรรมของบ้านเรือนแล้วนักท่องเที่ยวยังมีโอกาสได้ชมวิถีชีวิตชุมชนค้าขายดั้งเดิม การสาธิตกรรมวิธีการผลิตสินค้าที่มีชื่อเสียงของชุมชน และ การนมัสการศาลเจ้าแม่ทับทิม

- การจัดกิจกรรมที่เป็นส่วนเสริมตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่)

คือ ส่งเสริมการค้าให้กลายเป็นกิจกรรมสำคัญเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว เนื่องการเลือกซื้อสินค้าถือเป็นความต้องการอย่างหนึ่งของนักท่องเที่ยว โดยชุมชนและเทศบาลตำบล ลำพญาจะสนับสนุนให้ผู้พักอาศัยจัดกิจกรรมการค้าต่างๆที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในชุมชน โดยอาศัยความเป็นชุมชนค้าขายดั้งเดิม และรูปแบบของบ้านเรือนซึ่งใช้เป็นตลาดมาก่อนมีความเอื้ออำนวยให้

ประกอบกิจกรรมการค้าขาย โดยทางเทศบาลตำบลลำพญาจะต้องพยายามรณรงค์ให้ประชาชนภายในชุมชนประกอบกิจกรรมการค้า

โดยจัดสร้างให้ตลาดริมน้ำลำพญา (ตลาดเก่า) กลายเป็นศูนย์รวมอาหารที่มีชื่อเสียงภายในจังหวัดนครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างจุดเด่นให้กับตลาดและสร้างแรงดึงดูดให้กับนักท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นสินค้าที่มีความแตกต่างและหลากหลายไปจากสินค้าภายในตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่) ซึ่งคณะทำงานของชุมชนตลาดริมน้ำลำพญาจะทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนภายในชุมชนในการติดต่อ ประชาสัมพันธ์และเชิญชวนผู้ผลิตอาหารที่มีชื่อเสียงภายในจังหวัดนครปฐมเข้าร่วมกิจกรรม โดยให้ตลาดริมน้ำลำพญาเป็นตัวแทน หรือ พ่อค้าคนกลางในการขายสินค้า

3) การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของชุมชน

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของชุมชนเพื่อให้ประชาชนผลิตสินค้า หรือ ผลิตภัณฑ์ของชุมชนส่งออกจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนภายในชุมชน รวมทั้งการส่งเสริมสินค้าที่มีชื่อเสียงของชุมชน ได้แก่ หมูสะเต๊ะ ขนมเบี๊ยะ ขนมไทยต่างๆ ให้เป็นที่รู้จักและจัดหาช่องทางในการจัดจำหน่ายสินค้าของชุมชนไปสู่ตลาดภายนอก เช่น ตลาดนัด ตลาดนัดภายในมหาวิทยาลัยมหิดล เป็นต้น ซึ่งจะต้องขอความช่วยเหลือจากเทศบาลตำบลลำพญาดังต่อไปนี้

- การให้ความรู้ และ สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มทางเศรษฐกิจ หรือ กลุ่มสหกรณ์ เพื่อสร้างรายได้ให้กับประชาชน และ สร้างระบบเงินทุนหมุนเวียนในการลงทุนประกอบธุรกิจ
- จัดโครงการฝึกอบรมพัฒนาอาชีพเพื่อให้ประชาชนมีความรู้และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้
- การให้ความช่วยเหลือในด้านงบประมาณการลงทุนเบื้องต้น
- ช่วยเหลือด้านการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อหาช่องทาง ในการจัดจำหน่ายสินค้าสู่ตลาดภายนอก

4) การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยว

เนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนมากไม่รู้จักรหัสหรือขาดข้อมูลเกี่ยวกับตลาดริมน้ำลำพญา ดังนั้นจึงควรเพิ่มการโฆษณา - ประชาสัมพันธ์ โดยเสนอให้มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การจัดทำแผ่นปลิว และแผ่นพับมีรายละเอียดแนะนำแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงมีแผนที่ และรูปประกอบ การจัดทำแผนที่แสดงเส้นทาง พร้อมทั้งป้ายแสดงเส้นทางการเดินทาง ซึ่งแหล่ง

เผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลัก คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวภายในตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่) เพื่อก่อให้เกิดแรงจูงใจในการท่องเที่ยวต่อเนื่องมายังตลาดริมลำพญา (ตลาดเก่า)

นอกจากนี้ยังสามารถทำการโฆษณาเผยแพร่ โดยผ่านสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ และทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารบางครั้งอาจใช้หน่วยงานจากภาครัฐ คือ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (ก.ท.) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) และภาคเอกชน สนับสนุนในการจัดทำ เพื่อให้การเผยแพร่ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวของตลาดริมลำพญาสามารถกระทำได้อย่างรวดเร็ว และกว้างขวางมากยิ่งขึ้น โดยจะดำเนินการโดยแยกเป็นระดับต่างๆ ได้แก่

- การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ระดับพื้นที่

การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ระดับพื้นที่ เป็นการเผยแพร่โดยคนและกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่เอง โดยเริ่มจากการรณรงค์ผ่านทางโรงเรียน ศาสนสถาน ผู้นำชุมชน ให้มีการจัดนิทรรศการ หรือจัดทำเอกสารในรูปแบบที่เข้าใจง่าย โดยขอความร่วมมือด้านเงินทุนจากประชาชนในชุมชนหรือหน่วยงานท้องถิ่น

- การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ระดับจังหวัด

การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ระดับจังหวัด เป็นการเผยแพร่ในระดับที่กว้างขึ้นจึงต้องขอความร่วมมือกับหน่วยงานของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เช่น สำนักงานการท่องเที่ยวภาคกลาง เขต1 หรือ ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการจังหวัดนครปฐม เป็นต้นเพื่อทำการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้คนทั่วไปได้รับทราบและเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวภายในชุมชน

- การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ระดับประเทศ

การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนโดยทั่วไปได้รับทราบ โดยอาศัยความร่วมมือและสนับสนุนจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาในการเผยแพร่ระดับประเทศ นอกจากนี้ยังต้องอาศัยการเผยแพร่ผ่านทางระบบสื่อสารด้านอื่นๆด้วย เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6.4 การเชื่อมโยงการท่องเที่ยว

เนื่องจากผลการศึกษาศึกษาการปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนตลาดริมน้ำลำพญาเพื่อการท่องเที่ยว ในครั้งนี้ปรากฏว่า การผลักดันให้ชุมชนตลาดริมน้ำลำพญาฟื้นฟูขึ้นมาอีกครั้งหนึ่งได้นั้นจะต้องอาศัย การพัฒนา ปรับปรุง และการใช้งบประมาณ ตลอดจนความร่วมมือจากชุมชนและหน่วยงานต่างๆ อย่างจริงจังและต้องใช้เวลาในการปรับปรุงฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง แต่การปรับปรุงฟื้นฟูให้ตลาดริมน้ำลำพญาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียวอาจยังไม่เพียงพอเนื่องจากจำเป็นต้องอาศัยการ เชื่อมโยงการท่องเที่ยวจากแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ เพื่อการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางต่อเนื่องเข้ามายัง ชุมชนตลาดริมน้ำลำพญา ซึ่งจะทำให้นักท่องเที่ยวมีทางเลือกให้กับนักท่องเที่ยวมากขึ้น และยัง ส่งเสริมให้ชุมชนตลาดริมน้ำลำพญาเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวมากขึ้นตามไปด้วย โดยเส้นทางการท่องเที่ยวดังกล่าวจะประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

1. **เส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยว เส้นทางที่ 1 ตลาดริมน้ำลำพญา – ตลาดน้ำลำพญา – บ้านผู้ใหญ่ชลด – บ้านสวนไผ่ – วัดเวฬุวนาราม (แผนที่ 6.5)**

กำหนดนักท่องเที่ยวประมาณ 80 คน เดินทางในวันเสาร์ หรือ อาทิตย์ ใช้ระยะเวลาในการเดินทางประมาณ 6 ชั่วโมง

- เวลา 10.00 น. เริ่มต้นเส้นทางจากตลาดริมน้ำลำพญาที่ตั้งอยู่ในตำบลลำพญา อำเภอ บางเลนโดยรถยนต์ ซึ่งตลาดริมน้ำลำพญาเป็นตลาดเก่าแก่ นักท่องเที่ยวจะมีโอกาสชมวิถีชีวิต ชุมชนค้าขายดั้งเดิม เลือกซื้อสินค้า ของฝากต่างๆที่เป็นสินค้าเด่นของชุมชน ชมเรือนแถวไม้ดั้งเดิม ตั้งแต่ปลายสมัยรัชกาลที่ 3 แวะนมัสการศาลเจ้าแม่ทับทิม ศาลเจ้าคู่ชุมชนมาตั้งแต่ในสมัยอดีต

- เวลา 11.30 น. เดินทางต่อไปยังตลาดน้ำลำพญา ที่ตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงกับตลาดริมน้ำลำพญา โดยสามารถใช้วิธีการเดินเท้าจากแควน้ำ หรือ เส้นทางริมฝั่งแม่น้ำท่าจีน หรือ การล่องเรือ นักท่องเที่ยวบางส่วนอาจใช้ยานพาหนะส่วนตัวไปยังตลาดน้ำลำพญา ซึ่งจะมีที่จอดรถยนต์ บริเวณลานวัดและสนามฟุตบอล ภายในตลาดน้ำลำพญาจะมีกิจกรรมที่หลากหลายทั้งการจับจ่าย สินค้า เช่น อาหารสด อาหารพร้อมรับประทาน ขนมไทย พันธุ์ไม้ เป็นต้น รวมทั้งการ รับประทานอาหาร การซื้อของฝากของที่ระลึก การดูดวง หรือ การล่องเรือ

- เวลา 12.30 น. เดินทางจากตลาดน้ำลำพญาไปยังบ้านผู้ใหญ่ชลด ซึ่งตั้งอยู่ตรงข้ามกับวัดลำพญา นักท่องเที่ยวจะสามารถเดินไปโดยการล่องเรือ หรือเดินข้ามฝั่ง ภายในบ้านผู้ใหญ่ชลดจะมีการทำสวนผลไม้ชนิดต่างๆ เช่น กัลยาล ส้ม มะกอก เป็นต้น เปิดให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และต่างประเทศเข้ามาพักผ่อนเพื่อเรียนรู้และศึกษากาใช้ชีวิตจากชาวสวนโดยตรง

- เวลา 13.30 น. จากบ้านผู้ใหญ่ชลดเดินทางต่อไปยังบ้านสวนไผ่ที่ตั้งอยู่ในตำบลนราภิรมย์ อำเภอบางเลนทางรถยนต์ตามทางหลวงหมายเลข 346 บ้านสวนไผ่มีลักษณะเป็นบ้านพัก

นักท่องเที่ยวประเภท Home stay เพื่อเรียนรู้และศึกษาการใช้ชีวิตของเกษตรกร สภาพบริเวณบ้านพักประกอบด้วย ศาลา สระน้ำ และพื้นที่เกษตรกรรม มีบริการให้เช่าจักรยานและมีมัดคุเทศก์ซึ่งเป็นชาวบ้านท้องถิ่นคอยให้คำแนะนำ

- เวลา 15.00 น. เดินทางจากบ้านสวนไม้ไปสิ้นสุดเส้นทางที่วัดเวฬุวนาราม ซึ่งตั้งอยู่ในตำบลลำพญา อำเภอบางเลนโดยทางรถยนต์ตามทางหลวงหมายเลข 346 วัดเวฬุวนารามเป็นวัดที่มีจุดเด่นด้านศาลาวัตและศาลาการเปรียญที่ทำจากไม้สักทั้งหลัง นักท่องเที่ยวจะมีโอกาสทำบุญไหว้พระสร้างสิริมงคลให้ตนเอง

2. เส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยว เส้นทางที่ 2 ตลาดริมน้ำลำพญา - ตลาดน้ำลำพญา - ศูนย์หัตถกรรมผักตบชวา - วัดบางปลา - หมู่บ้านไทยโซ่ง (แผนที่ 6.6)

กำหนดนักท่องเที่ยวประมาณ 80 คน เดินทางในวันเสาร์ หรือ อาทิตย์ ใช้ระยะเวลาในการเดินทางประมาณ 6 ชั่วโมง

- เวลา 10.00 น. เริ่มต้นเส้นทางจากตลาดริมน้ำลำพญา ซึ่งตลาดริมน้ำลำพญาเป็นตลาดเก่าแก่ นักท่องเที่ยวจะมีโอกาสชมวิถีชีวิตชุมชนค้าขายดั้งเดิม เลือกซื้อสินค้า ของฝากต่างๆ จากจังหวัดนครปฐม ชมเรือนแถวไม้ดั้งเดิมตั้งแต่ปลายสมัยรัชกาลที่ 3 แวะนมัสการศาลเจ้าแม่ทับทิม ศาลเจ้าคู่ชุมชนมาตั้งแต่ในสมัยอดีต

- เวลา 11.30 น. เดินทางต่อไปยังตลาดน้ำลำพญา โดยรถยนต์ หรือ เดินทางเท้า หรือ การล่องเรือ ภายในตลาดน้ำลำพญาจะมีสินค้าให้นักท่องเที่ยวได้เลือกซื้ออย่างหลากหลาย เช่น ผักผลไม้ ห่อหมก หมูสะเต๊ะ ขนมไทย เป็นต้น รวมทั้งการรับประทานอาหาร การซื้อของฝากของที่ระลึก และการล่องเรือ

- เวลา 13.30 น. เดินทางต่อไปยังวัดบางปลาที่ตั้งอยู่ในตำบลบางปลา อำเภอบางเลน โดยใช้รถยนต์ตามเส้นทางสายบางปลา - บางเลน นักท่องเที่ยวจะมีโอกาสได้เที่ยวชมวัดที่มีความเก่าแก่ มีสิ่งก่อสร้างที่สำคัญ ได้แก่ โบสถ์ ศาลาการเปรียญที่ทำจากไม้สักทั้งหมด เรือนไม้โบราณ มณฑลรอยพระพุทธรูป เป็นต้น และนักท่องเที่ยวสามารถทำบุญไหว้พระสร้างสิริมงคลให้กับชีวิตของตนเอง

- เวลา 14.30 น. เดินทางต่อไปยังศูนย์หัตถกรรมผักตบชวา ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน โดยรถยนต์ตามเส้นทางสายบางปลา - บางเลน ซึ่งศูนย์หัตถกรรมผักตบชวาเป็นศูนย์กลางส่งเสริมอาชีพของชาวบ้านในการนำผักตบชวา มาจัดทำเป็นเครื่องใช้ต่างๆ เช่น ตะกร้า กระเป๋า เป็นต้น นักท่องเที่ยวจะมีโอกาสได้เลือกซื้อสินค้าที่ผลิตโดยชาวบ้าน และชมกรรมวิธีการผลิตสินค้าจากชาวบ้านโดยตรง

- เวลา 15.30 น. เดินทางต่อไปยังหมู่บ้านไทยโซ่ง ซึ่งตั้งอยู่ที่ตำบลบางปลา อำเภอบางเลน โดยรถยนต์ตามเส้นทางหลวงหมายเลข 3296 และ 3233 หมู่บ้านไทยโซ่งเป็นชุมชนคนไทยเชื้อ

สายลลาวที่อพยพมาจากเมืองเดียนเบียนฟูในเวียดนามเหนือ มีประเพณีวัฒนธรรม สถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่มชนที่น่าสนใจ

3. เส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยว เส้นทางที่ 3 ตลาดน้ำลำพญา – ตลาดริมน้ำลำพญา - ตลาดวัดกลางคูเวียง – ตลาดน้ำวัดกลางบางแก้ว-ตลาดวัดดอนหวาย (แผนที่ 6.7)

นอกจากนี้ยังควรจัดเส้นทางท่องเที่ยวจากตลาดวัดดอนหวาย-ตลาดน้ำวัดกลางบางแก้ว-ตลาดวัดกลางคูเวียง-ตลาดริมน้ำลำพญา-ตลาดน้ำลำพญา อีกทางหนึ่งเนื่องจากปัจจุบันตลาดวัดดอนหวายถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมากซึ่งจะทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้ามายังชุมชนตลาดริมน้ำลำพญาเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย

กำหนดนักท่องเที่ยวประมาณ 80 คน เดินทางในวันเสาร์ หรือ อาทิตย์ ใช้ระยะเวลาในการเดินทางประมาณ 8 ชั่วโมง

- เวลา 9.00 น. เริ่มต้นเส้นทางจากตลาดน้ำลำพญา นักท่องเที่ยวจะมีโอกาสได้เลือกซื้อสินค้าที่หลากหลายและมีรูปแบบการค้าที่ดึงดูดใจลูกค้าทั้งร้านค้าบนแพริมน้ำ ชุมจาก เรือพายของชาวบ้านและร้านค้าบนเรือชะล่ายาว 5-6 เมตร ภายในตลาดน้ำลำพญาจะมีสินค้าให้เลือกซื้อหลากหลาย เช่น ผัก ผลไม้ ห่อหมก หมูสะเต๊ะ ขนมไทย เป็นต้น รวมทั้งการรับประทานอาหาร การซื้อของฝากของที่ระลึก และ การล่องเรือ

- เวลา 10.30 น. เดินทางต่อไปยังตลาดริมน้ำลำพญา ใช้การเดินทางโดยรถยนต์ หรือ เดินทางเท้า หรือ การล่องเรือ เพื่อชมวิถีชีวิตของชุมชนค้าขายริมน้ำดั้งเดิม นักท่องเที่ยวจะมีโอกาสเลือกซื้อสินค้าของฝาก ชมเรือนแถวไม้โบราณตั้งแต่ปลายสมัยรัชกาลที่ 3 และ แวะนมัสการศาลเจ้าแม่ทับทิม ซึ่งเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่กับชุมชนมาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน

- เวลา 11.30 น. เดินทางต่อไปยังตลาดวัดกลางคูเวียงโดยทางเรือ ตลาดวัดกลางคูเวียงเป็นตลาดน้ำแห่งใหม่ที่สร้างขึ้นมาเพื่อการท่องเที่ยวโดยเฉพาะ นักท่องเที่ยวจะได้เลือกซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงของชุมชน คือ สมุนไพรไทยที่ใช้สำหรับรักษาโรคต่างๆ หรือ ที่เรียกว่า หม้อยาใหญ่ และ ชมแพปลา-เตาขนาดใหญ่

- เวลา 14.00 น. เดินทางต่อไปยังตลาดวัดกลางบางแก้ว โดยทางเรือ ซึ่งตลาดวัดกลางบางแก้วเป็นตลาดโบราณอีกแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม โดยในอดีตตลาดแห่งนี้จะทำการค้าและอยู่อาศัยในแพริมน้ำ ปัจจุบันนักท่องเที่ยวจะได้มีโอกาสชมตลาดน้ำโบราณที่ประกอบกิจกรรมค้าขายบนแพ และได้เลือกซื้อสินค้าต่างๆ

- เวลา 16.00 น. เดินทางต่อไปและสิ้นสุดเส้นทางที่ตลาดริมน้ำวัดดอนหวายโดยทางเรือ นักท่องเที่ยวมีโอกาสซื้อสินค้าหลากหลายประเภท โดยสินค้าที่มีชื่อเสียง คือ เป็ดนายหนับ และ ขนมป้าไข่ นอกจากนี้นักท่องเที่ยวยังมีโอกาสใช้บริการเรือนำเที่ยวต่างๆ

4. **เส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยว เส้นทางที่ 4 ตลาดริมน้ำลำพญา – ตลาดน้ำลำพญา – อุทยานมัจฉาวัดห้วยพลู - ตลาดริมน้ำวัดดอนหวาย – ท่าเรือชมสวน/ตลาดผลไม้ คลองจินดา (แผนที่ 6.8)**

นอกจากนี้ยังควรจัดเส้นทางท่องเที่ยวจากตลาดผลไม้คลองจินดา-ตลาดวัดดอนหวาย-อุทยานมัจฉาวัดห้วยพลู -ตลาดริมน้ำลำพญา-ตลาดน้ำลำพญา อีกทางหนึ่งเนื่องจากปัจจุบันตลาดคลองผลไม้คลองจินดาและตลาดวัดดอนหวายถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวกำลังให้ความสนใจ สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมากซึ่งจะทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้ามายังชุมชนตลาดริมน้ำลำพญามีจำนวนเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย

กำหนดนักท่องเที่ยวประมาณ 80 คน เดินทางในวันเสาร์ หรือ อาทิตย์ ใช้ระยะเวลาในการเดินทางประมาณ 6 ชั่วโมง

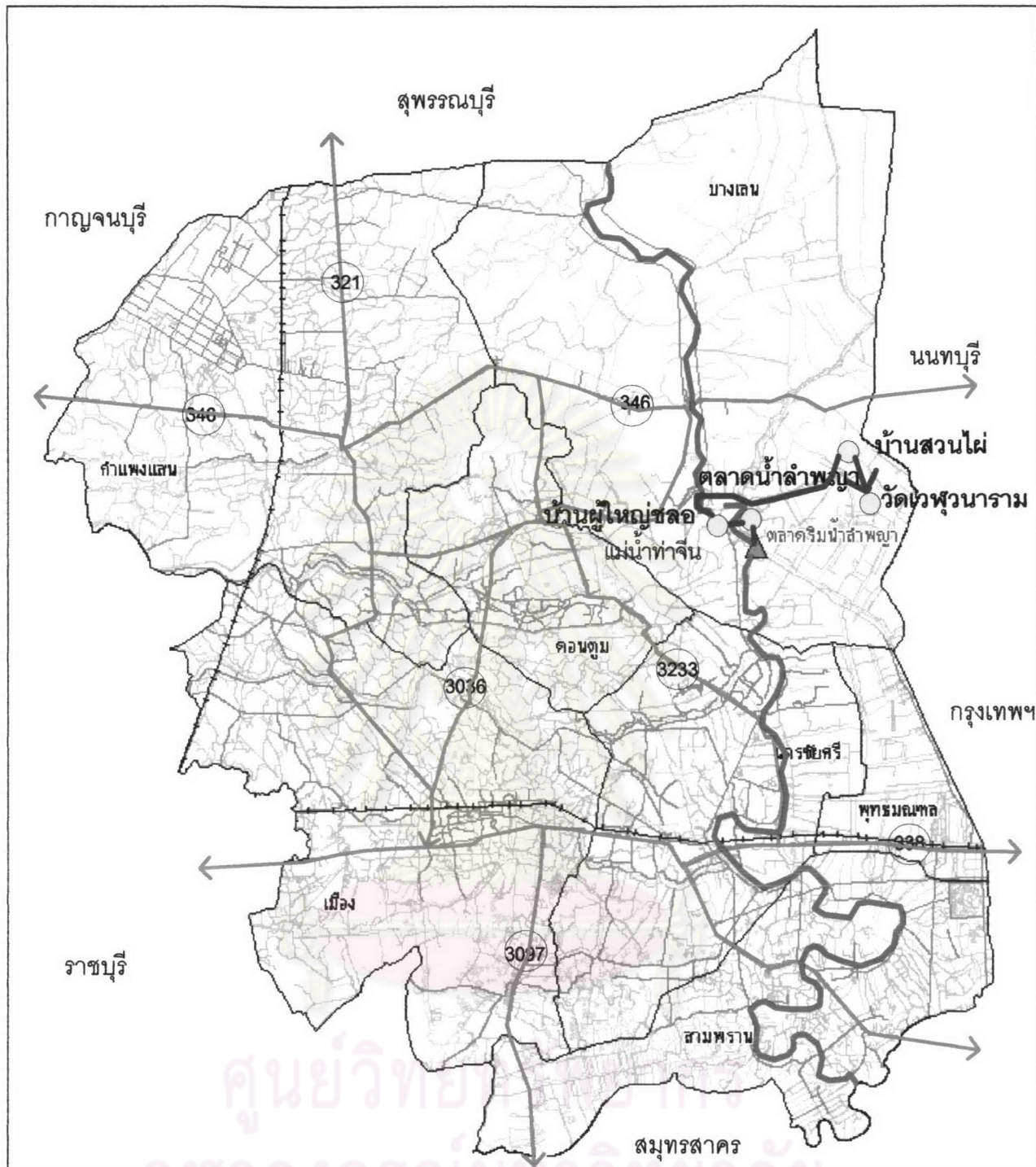
- เวลา 10.00 น. เริ่มต้นเส้นทางจากตลาดริมน้ำลำพญา ซึ่งเป็นตลาดเก่าแก่ ชมวิถีชีวิตชุมชนค้าขายดั้งเดิม เลือกซื้อสินค้า ของฝากต่างๆ ชมเรือนแถวไม้ดั้งเดิมตั้งแต่ปลายสมัยรัชกาลที่ 3 แวะนมัสการศาลเจ้าแม่ทับทิม ศาลเจ้าคู่ชุมชนมาตั้งแต่ในสมัยอดีต

- เวลา 11.30 น. เดินทางต่อไปยังตลาดน้ำลำพญา ใช้การเดินทางโดยรถยนต์ หรือ เดินทางเท้า หรือ การล่องเรือ ภายในตลาดน้ำลำพญานักท่องเที่ยวจะมีโอกาสได้เลือกซื้อสินค้าหลากหลายและมีรูปแบบการค้าที่ดึงดูดใจลูกค้าทั้งร้านค้าบนแพริมน้ำ ชุมจาก เรือพายของชาวบ้าน และร้านค้าบนเรือชะล่ายาว 5-6 เมตร ภายในตลาดน้ำลำพญาจะมีสินค้าให้เลือกซื้อหลากหลาย เช่น ผัก ผลไม้ ห่อหมก หมูสะเต๊ะ ขนมไทย เป็นต้น รวมทั้งการรับประทานอาหาร การซื้อของฝากของที่ระลึก การดูดวง และ การล่องเรือ

- เวลา 13.30 น. เดินทางไปยังอุทยานแห่งชาติวัดห้วยพลู โดยการล่องเรือ นักท่องเที่ยวจะมีโอกาสได้ชมธรรมชาติ ชมฝูงปลานานาชนิด แวะนมัสการหลวงพ่อบึง และยังมีโอกาสเลือกซื้อสินค้าจากตลาดพื้นบ้านของชุมชนวัดห้วยพลู

- เวลา 14.30 น. เดินทางไปยังตลาดริมน้ำวัดดอนหวายโดยการล่องเรือ นักท่องเที่ยวมีโอกาสซื้อสินค้าหลากหลายประเภท เช่น อาหารสด อาหารแห้ง ขนมไทย เป็นต้น โดยสินค้าที่มีชื่อเสียง คือ เป็ดนายหนับ และขนมบ้าไ้ นอกจากนี้นักท่องเที่ยวยังมีโอกาสใช้บริการเรือนำเที่ยวต่างๆ

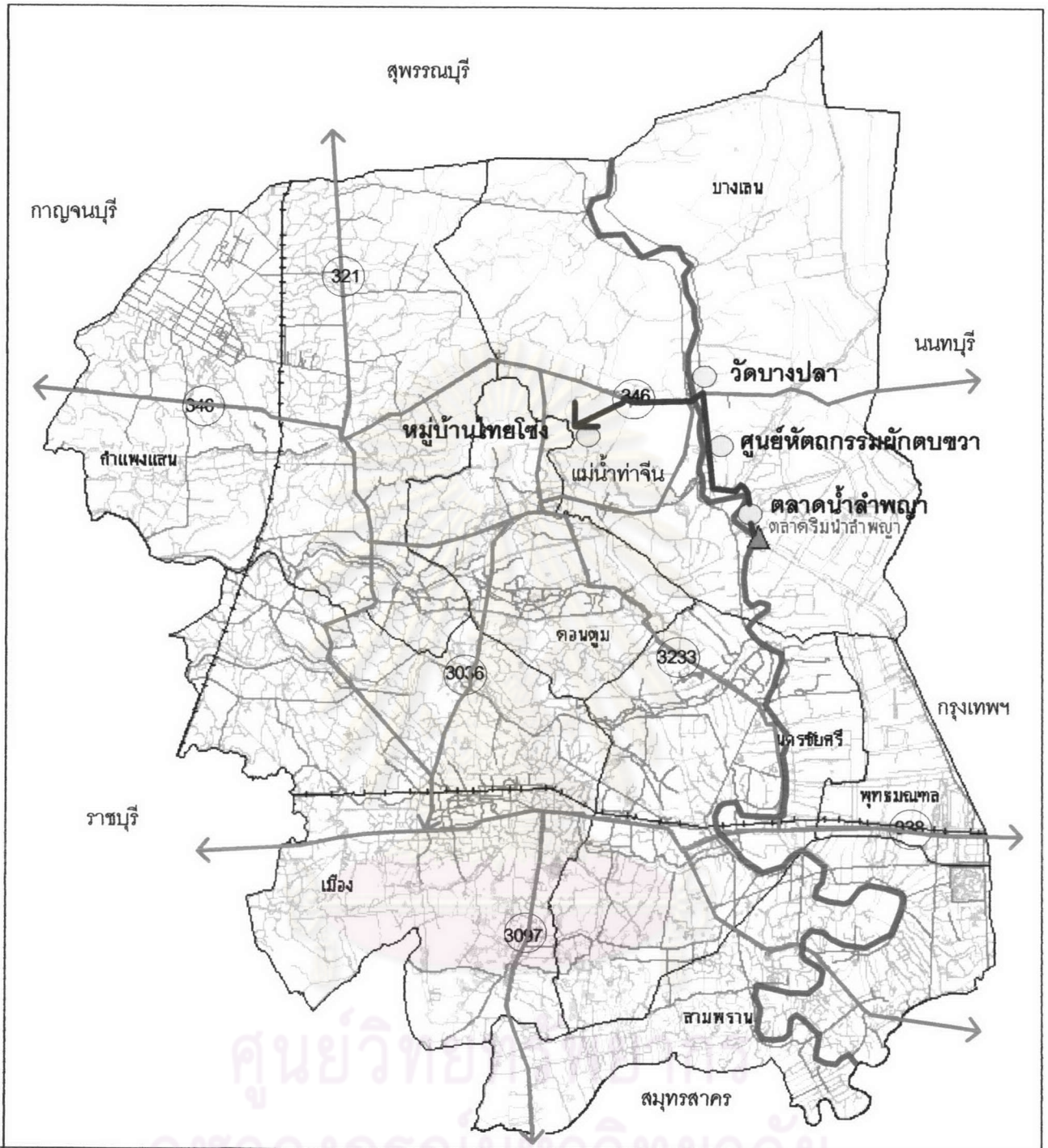
- เวลา 15.30 น. เดินทางต่อไปและสิ้นสุดเส้นทางที่ทำเรือชมสวนผลไม้ / ตลาดผลไม้ ซึ่งตั้งอยู่ในวัดปริตาราม (ยายส้ม) ต.คลองจินดา อ.สามพราน โดยการล่องเรือ ภายในตลาดผลไม้จะมีชาวสวนนำสินค้าประเภทผลไม้ต่างๆตามฤดูกาลที่มีความสดใหม่มาวางขายให้นักท่องเที่ยวได้เลือกซื้อ และพานักท่องเที่ยวล่องเรือชมสวนใช้เวลาไปกลับประมาณ 1.30 ชั่วโมง ค่าบริการประมาณ 90 บาท

การปรับปรุงพื้นที่ตลาครีมน้ำเพื่อการท่องเที่ยว กรณีศึกษา ตลาครีมน้ำลำพญา

แผนที่ 6.4 เสนอแนะเส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเส้นทางที่ 1

<p>สัญลักษณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> — เขตของอำเภอ — ถนน — ทางรถไฟ — แม่น้ำ, คลอง ▲ ตลาครีมน้ำลำพญา ○ แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง ← เส้นทางเชื่อมโยง 	
<p>ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p> <p style="text-align: right;">ขนาดส่วน 1 : 300,000</p>	

การปรับปรุงพื้นที่ตลาดริมน้ำเพื่อการท่องเที่ยว กรณีศึกษา ตลาดริมน้ำลำพญา

แผนที่ 6.5 เสนอแนะเส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเส้นทางที่ 2

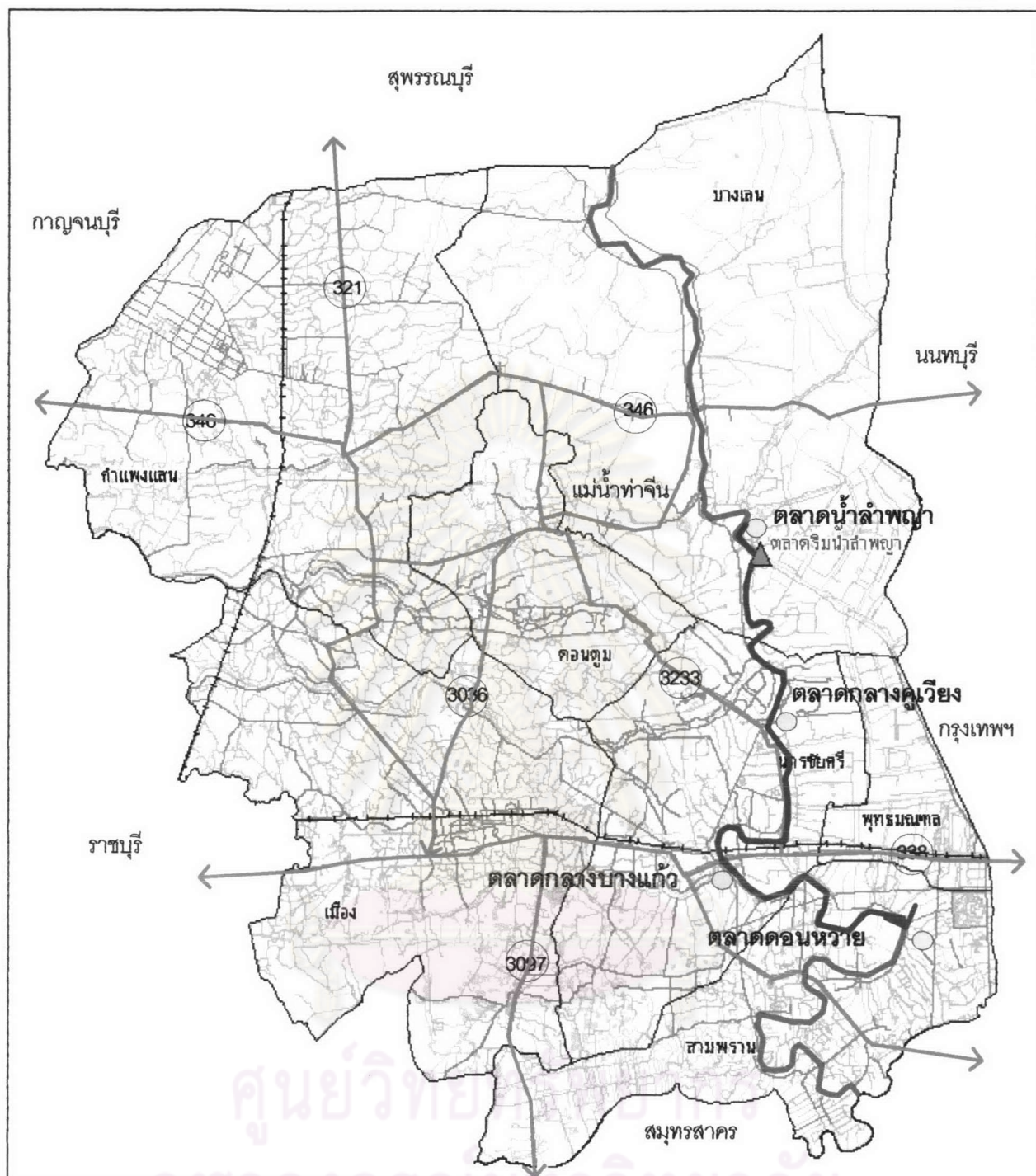
สัญลักษณ์

- เขตของอำเภอ
- ถนน
- ทางรถไฟ
- แม่น้ำ, คลอง
- ▲ ตลาดริมน้ำลำพญา
- แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง
- ← เส้นทางเชื่อมโยง

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตราส่วน 1 : 300,000

การปรับปรุงฟื้นฟูตลาดริมน้ำเพื่อการท่องเที่ยว กรณีศึกษา ตลาดริมน้ำลำพญา

แผนที่ 6.6 เสนอแนะเส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเส้นทางที่ 3

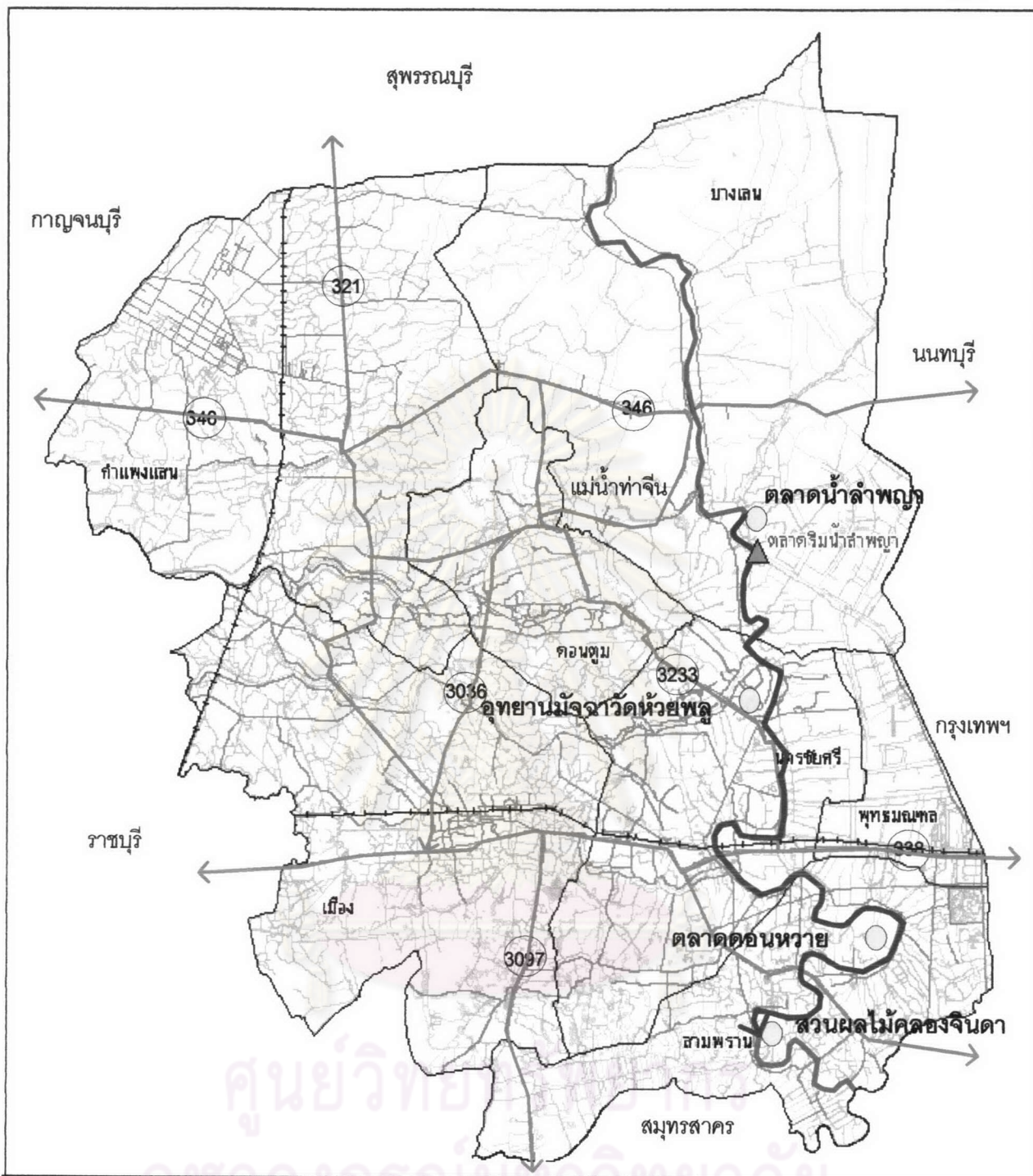
สัญลักษณ์

- เขตของอำเภอ
- ถนน
- ทางรถไฟ
- แม่น้ำ, คลอง
- ▲ ตลาดริมน้ำลำพญา
- แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง
- ← เส้นทางเชื่อมโยง

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

↑
มาตราส่วน 1 : 300,000

การปรับปรุงฟื้นฟูตลาดริมน้ำเพื่อการท่องเที่ยว กรณีศึกษา ตลาดริมน้ำลำพญา

แผนที่ 6.7 เสนอแนะเส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเส้นทางที่ 4

สัญลักษณ์

- เขตของอำเภอ
- ถนน
- ทางรถไฟ
- ▲ ตลาดริมน้ำลำพญา
- แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง
- ← เส้นทางเชื่อมโยง
- ▲ แม่น้ำ, คลอง

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตราส่วน 1 : 300,000

6.5 แนวทางการบริหารจัดการ

การปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนตลาดริมน้ำลำพญาเพื่อการท่องเที่ยวนั้นจะต้องอาศัยความร่วมมือทั้งจากภาครัฐบาล และภาคเอกชน รวมทั้งการมีส่วนร่วมที่สำคัญของประชาชนผู้อยู่อาศัยภายในชุมชนดังกล่าว ทั้งนี้เนื่องจากตลาดริมน้ำลำพญาเป็นชุมชนเก่าแก่ประสบปัญหาความเสื่อมโทรมลงทำให้สูญเสียบทบาทดั้งเดิมของชุมชนในด้านการเป็นศูนย์กลางการค้าและคมนาคมขนส่งทางน้ำ ที่มีผลมาจากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่มีระบบถนนและรถยนต์เข้ามาแทนที่ ดังนั้นเมื่อได้มีการกำหนดแนวทางการปรับปรุงฟื้นฟูด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจและด้านสังคมวัฒนธรรมและการกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวทั้ง 4 เส้นทาง โดยมีชุมชนตลาดริมน้ำลำพญาเป็นศูนย์กลางแล้ว การผลักดันให้แนวทางการที่กำหนดไว้เกิดขึ้นได้จริงนั้นสมควรให้ภาครัฐบาล ภาคเอกชน และประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการด้านต่างๆ เข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการดังต่อไปนี้

6.5.1 บทบาทหน้าที่ของภาครัฐบาล

ภาครัฐบาลต้องให้การสนับสนุนแนวทางการปรับปรุงฟื้นฟูและส่งเสริมการท่องเที่ยว ด้วยการกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการลงทุนสาธารณูปโภค พัฒนาปรับปรุงฟื้นฟูด้านกายภาพและคุณภาพสิ่งแวดล้อมของชุมชนด้านสถาปัตยกรรมและสภาพแวดล้อม แต่ต้องดำเนินการภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ขณะเดียวกันรัฐบาลต้องส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนในเรื่องการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนให้กับประชาชน โดยรัฐบาลจะต้องมีบทบาทในการสนับสนุนดังนี้

- สนับสนุนงบประมาณและการดำเนินการในโครงการปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนและส่งเสริมการท่องเที่ยว
- สนับสนุนการจัดตั้งองค์กรชุมชนในพื้นที่ทั้งองค์การอนุรักษ์และองค์การพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้มีความรู้กับประชาชน การดำเนินการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างถูกต้องเหมาะสม และสร้างรายได้ให้กับชุมชน
- กำหนดมาตรการด้านกฎหมายเพื่อกำกับดูแลและคุ้มครองคุณภาพ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และชนบประเพณี วัฒนธรรมต่างๆ
- ลดหย่อนมาตรการด้านกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น ลดหย่อนภาษีที่ดิน ภาษีการค้า ธุรกิจและอื่นๆ

6.5.2 บทบาทของภาคเอกชน

ภาคเอกชนจะเข้ามามีบทบาทในการให้คำปรึกษาแนะนำ ให้ความช่วยเหลือจากองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สถาปัตยกรรม หรือ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมถึงให้การสนับสนุนด้านเงินทุนเพื่อพัฒนาชุมชน เพื่อส่งเสริมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โดยการดำเนินงานของภาคเอกชนจะต้องดำเนินงานร่วมมือกับฝ่ายต่างๆ ในการพัฒนาหรือลงทุนเพื่อหาแนวทางที่เหมาะสม ซึ่งจะตั้งค่านึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในระยะยาวตามหลักการของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและต้องสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของท้องถิ่น รวมทั้งต้องส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีกับท้องถิ่น

6.5.3 บทบาทของประชาชน

ประชาชนในชุมชนจะเข้ามามีบทบาทเมื่อได้รับความรู้ความเข้าใจคุณค่าความสำคัญของชุมชนทั้งด้านสถาปัตยกรรม วิถีชีวิตและสภาพแวดล้อมต่างๆ โดยประชาชนจะมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการปรับปรุงฟื้นฟูและส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อเป็นการอนุรักษ์ พัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน รวมถึงการแสดงความคิดเห็นต่อการตัดสินใจดำเนินโครงการพัฒนาของรัฐที่จะมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรมของชุมชน โดยขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนมีดังต่อไปนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน (Participation in Planning)
- 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม (Participation in Implementation)
- 3) การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ (Participation in Utilization)
- 4) การมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์ (Participation in Benefit Sharing)
- 5) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Participation in Evaluation)

6.5.4 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปรับปรุงฟื้นฟูตลาดริมน้ำเพื่อการท่องเที่ยว

ในการบริหารจัดการฟื้นฟูชุมชนให้เป็นไปอย่างยั่งยืนนั้นต้องอาศัยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับชุมชน ซึ่งแต่ละส่วนจะมีบทบาทในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องต่างกันไป โดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการบริหารจัดการแบ่งออกเป็น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลัก และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ ได้แก่

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลัก

1. ประชาชนในชุมชน

ประชาชนในชุมชนเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดเนื่องจากเป็นผู้ใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุดถ้าประชาชนมีความตระหนักถึงคุณค่าของชุมชน และมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน จะทำให้ชุมชนสามารถดำเนินการปรับปรุงฟื้นฟูได้อย่างเหมาะสมและเกิดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่น้อยที่สุด

2. คณะบริหารงานชุมชนตลาดริมน้ำลำพญา

คณะบริหารงานชุมชนตลาดริมน้ำลำพญา ถือเป็นองค์กรที่เป็นตัวแทนของประชาชนในชุมชนที่จะแสดงความคิดเห็น ทศนคติต่างๆผ่านทางคณะดำเนินงาน ซึ่งคณะดำเนินงานจะต้องเป็นองค์กรที่ประสานร่วมกันระหว่างประชาชนในชุมชน หน่วยงานท้องถิ่น และบุคคลอื่นๆภายนอก

3. คณะดำเนินงานตลาดน้ำลำพญา

คณะผู้บริหารตลาดน้ำลำพญาเป็นคณะทำงานที่ดูแลและบริหารงานด้านการท่องเที่ยวภายในตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่) ซึ่งจะต้องมีหน้าที่ในการดำเนินงานด้านการประสานงานและสนับสนุนการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่) กับตลาดริมน้ำ ลำพญา

4. หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น

หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นผู้ใกล้ชิดและรู้ถึงความต้องการของชุมชนมากที่สุด คือ เทศบาลตำบลลำพญา ซึ่งจะเป็นเป็นหน่วยงานที่ประสานงานระหว่างชุมชนกับภาครัฐบาลในเรื่องงบประมาณช่วยเหลือ ข้อบัญญัติกฎหมายท้องถิ่นเพื่อใช้ในการอนุรักษ์และการลดหย่อนภาษีต่างๆ

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ

1. กรมศิลปากร

กรมศิลปากรจะมีหน้าที่ในการศึกษาและให้ความช่วยเหลือตรวจสอบในแง่ของข้อมูลทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณี รวมทั้งให้คำปรึกษาในด้านเทคนิคในการซ่อมแซมและปรับปรุงงานสถาปัตยกรรมและการเปลี่ยนแปลงสภาพทางกายภาพในชุมชน

2. ผังเมืองจังหวัดนครปฐม

เป็นหน่วยงานที่ช่วยเหลือในด้านการวางผังเฉพาะและออกกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน

3. สำนักงานโยธาธิการจังหวัดนครปฐม

เป็นหน่วยงานที่จะมีส่วนประสานงานในการวางแผนทางการสำรวจและการคมนาคม การปรับปรุงเส้นทางจราจรเดิมที่ประสบปัญหา และการจัดทำแนวการป้องกันน้ำท่วมซึ่งส่งผลกระทบต่ออย่างมากต่อพื้นที่ รวมทั้งยังมีส่วนในการออกกฎหมายควบคุมการก่อสร้างในพื้นที่

4. นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ

เป็นผู้ที่จะประสานความต้องการของชุมชนกับภาครัฐบาล รวมทั้งเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรม สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ โดยการให้ความรู้แก่ประชาชนในชุมชน เป็นที่ปรึกษาของโครงการ และมีหน้าที่ทำความเข้าใจกับประชาชนถึงเป้าหมายและแนวทางในการอนุรักษ์และปรับปรุงฟื้นฟูชุมชน

5. หน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์

หน่วยงานเอกชนเป็นผู้ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์และส่งเสริมในด้านการท่องเที่ยว โดยเป็นหน่วยงานที่ให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์กับประชาชนช่วยเหลือสนับสนุนในด้านเงินทุนในการปรับปรุงฟื้นฟูและการประชาสัมพันธ์ชุมชน

6. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีบทบาทหน้าที่ในการสนับสนุน ส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนในรูปแบบเงินลงทุนและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งปัจจุบันกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬามีหน่วยงานที่ย่อยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของจังหวัดนครปฐม คือ สำนักงานการท่องเที่ยวภาคกลางเขต 1 และศูนย์การท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการจังหวัดนครปฐม

6.5.5 รูปแบบการบริหารจัดการของหน่วยงานกลาง

การบริหารจัดการการท่องเที่ยวระหว่างตลาดริมน้ำลำพญาและตลาดน้ำลำพญา จะต้องมีการจัดตั้งหน่วยงานกลางระหว่างสองตลาดขึ้น เพื่อเป็นตัวกลางในการประสานงาน ดูแลรับผิดชอบตลาดทั้งสองโดยตรง ซึ่งจะอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของเทศบาลตำบลลำพญา วัดลำพญา หน่วยงานภาครัฐบาลและภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยจัดแบ่งออกเป็นภาระหน้าที่ในการรับผิดชอบออกเป็น 7 ฝ่าย คือ หัวหน้าคณะทำงาน รองหัวหน้าคณะทำงาน ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ฝ่ายการเงิน ฝ่ายรักษาความปลอดภัย ฝ่ายตรวจสอบคุณภาพ และฝ่ายจัดกิจกรรม (แผนภูมิ 6.1)

แผนภูมิ 6.1 แสดงโครงสร้างการบริหารจัดการของหน่วยงานกลาง

หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการ

1. หัวหน้าคณะทำงาน

หัวหน้าคณะทำงานมีหน้าที่ในการดูแลจัดการการท่องเที่ยว เป็นตัวแทนของหน่วยงานในการติดต่อประสานงานกับตลาดน้ำลำพญา ตลาดน้ำลำพญา เทศบาลตำบลลำพญา หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

2. รองหัวหน้าคณะทำงาน

ทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ แบ่งเบาภาระหน้าที่ของหัวหน้า ในกรณีที่หัวหน้าคณะทำงานไม่อยู่รองหัวหน้าจะต้องปฏิบัติแทน

3. ฝ่ายประชาสัมพันธ์

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ทำหน้าที่ในการดูแลด้านจัดทำสื่อโฆษณา การตลาดเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ให้บริการด้านข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว อำนวยความสะดวกอื่น ๆ แก่นักท่องเที่ยวตามความเหมาะสม

4. ฝ่ายรักษาความปลอดภัย

ฝ่ายรักษาความปลอดภัยมีหน้าที่ในการดูแลรักษาความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด

5. ฝ่ายการเงิน

ฝ่ายการเงินมีหน้าที่ในการจัดเก็บผลประโยชน์ด้านการเงินและการบัญชี ดูแลผลประโยชน์ของทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

6. ฝ่ายตรวจสอบคุณภาพสินค้าและราคา

ฝ่ายตรวจสอบคุณภาพสินค้าและราคามีหน้าที่ในการดูแลรับผิดชอบด้านสินค้าและการบริการที่นำมาบริการแก่นักท่องเที่ยวให้มีราคาที่เหมาะสมและมีคุณภาพดีเพื่อสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว

7. ฝ่ายจัดกิจกรรม

ฝ่ายจัดกิจกรรมมีหน้าที่ในการดูแลกิจกรรมทั้งหมด จัดกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับตลาด ปรับปรุงกิจกรรมให้ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวมากขึ้น

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

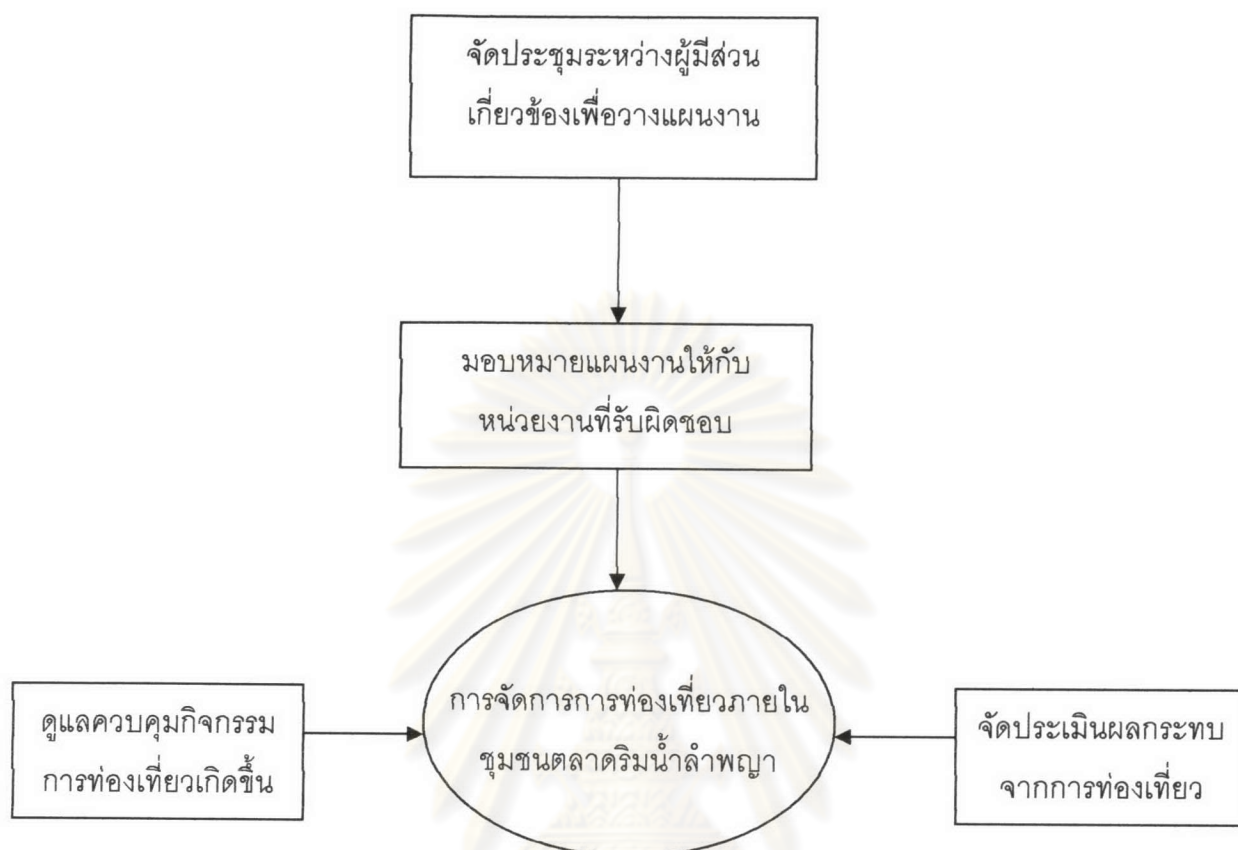
6.6 แนวทางการดำเนินงาน

การปรับปรุงฟื้นฟูตลาดริมน้ำลำพญาเพื่อการท่องเที่ยวเป็นโครงการที่เสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคมเพื่อให้ชุมชนสามารถรักษาเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม รูปแบบวิถีชีวิต และได้รับผลประโยชน์จากฟื้นฟูชุมชนโดยการนำการท่องเที่ยวเข้ามาสู่ชุมชน

ดังนั้นการดำเนินงานควรเริ่มจากการทำความเข้าใจกับประชาชนในเรื่องการปรับปรุงฟื้นฟูและการท่องเที่ยว โดยหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการประสานงานและหน่วยงานภาครัฐบาลให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ การออกกฎหมายกำกับดูแลต่างๆ ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การจัดประชุมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลัก คือ ประชาชน คณะดำเนินงานตลาดริมน้ำลำพญา คณะดำเนินงานตลาดน้ำลำพญา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานและให้มีการจัดตั้งหน่วยงานกลางของทั้งสองตลาดขึ้น เพื่อเป็นหน่วยงานดูแลรับผิดชอบ และประสานงานโดยตรง ซึ่งจะต้องอยู่ภายใต้การดูแลของหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐบาลและเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
2. การนำรายละเอียดของโครงการปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนตลาดริมน้ำลำพญาเพื่อการท่องเที่ยวประสานให้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อของบประมาณในการดำเนินโครงการและขอความช่วยเหลือต่างๆและนำรายละเอียดของโครงการมอบให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบ เช่น เทศบาลตำบลลำพญา สำนักงานผังเมืองจังหวัดนครปฐม สำนักงานโยธาธิการจังหวัดนครปฐม หน่วยงานย่อยของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นต้น
3. จัดการควบคุมดูแลแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นโดยหน่วยงานกลางระหว่างสองตลาด ประชาชนภายในชุมชน เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นไปในรูปแบบที่จัดทำแผนงานไว้ ก่อให้เกิดความเสมอภาคกับทุกฝ่าย
4. การตรวจสอบประเมินผลจากการท่องเที่ยวเกิดขึ้น เนื่องจากการท่องเที่ยวที่นำเข้ามาสู่ชุมชนมีทั้งผลดีและผลเสียกับชุมชนจึงทำให้ต้องมีการควบคุม ดูแลและต้องจัดประเมินผลการท่องเที่ยวหลังจากได้ดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวไปแล้ว เพื่อนำผลที่ได้จากการประเมินมาปรับปรุง แก้ไขให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพชุมชนและลดผลกระทบด้านลบให้มากที่สุด ซึ่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินผลกระทบ ได้แก่ ประชาชน หน่วยงานกลาง กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นต้น

แผนภูมิ 6.2 โครงสร้างการดำเนินงาน

6.7 ขั้นตอนในการดำเนินงาน

การดำเนินงานปรับปรุงฟื้นฟูตลาดริมน้ำลำพญาเพื่อการท่องเที่ยวนั้น กำหนดแผนงานให้มีระยะเวลาในการดำเนินงาน 10 ปี แบ่งการทำงานออกเป็น 3 ช่วงเวลา ดังต่อไปนี้

ระยะ 1-2 ปี

เป็นการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับชุมชน เพื่อทราบถึงคุณค่า ความสำคัญ สภาพปัญหา และศักยภาพของชุมชนเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนในขั้นต่อไป

- จัดอบรมให้ความรู้กับประชาชนในชุมชนได้ตระหนักถึงคุณค่าของชุมชนที่ตนเองอยู่อาศัย
- ให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์-ฟื้นฟูกิจกรรม ประเพณีและวัฒนธรรมต่างๆ
- ให้ความรู้กับประชาชนเรื่องการท่องเที่ยวแบบอย่างยั่งยืนและจุดมุ่งหมายในการนำการท่องเที่ยวเข้ามาสู่ชุมชน

- จัดการประสานงานระหว่างประชาชนกับหน่วยงานราชการเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำความเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายของแต่ละฝ่าย รวมถึงการของบประมาณในการลงทุนปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนจากภาครัฐบาล

ระยะ 3-5 ปี

เป็นการดำเนินงานในส่วนของการปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านประเพณีวัฒนธรรม และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและรองรับการท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้น

- การปรับปรุงฟื้นฟูบ้านเรือนและสภาพแวดล้อมภายในตลาดริมน้ำลำพญา
- การปรับปรุงฟื้นฟูสาธารณูปโภค
- การปรับปรุงเส้นทางสัญจรและการเข้าถึง
- การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในชุมชน เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่) และแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง

ระยะ 6-10 ปี

เป็นการดำเนินงานในส่วนของการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวและควบคุมดูแลการท่องเที่ยวไม่ให้ส่งผลกระทบต่อชุมชน

- การประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อประชาสัมพันธ์และเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวไปสู่สายตาประชาชนทั่วไป
- การควบคุมดูแลการท่องเที่ยวให้เป็นไปในรูปแบบที่เหมาะสม และเป็นไปตามความต้องการของประชาชนในชุมชน
- จัดวางระบบดูแลรักษาสภาพแวดล้อมและจัดการประเมินผลการท่องเที่ยว

6.8 งบประมาณในการดำเนินงาน

6.8.1 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

- ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการปรับปรุงฟื้นฟูสถาปัตยกรรม โครงสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อมต่างๆในชุมชน
- ค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวภายในชุมชน

6.8.2 แหล่งที่มาของงบประมาณ

- เงินงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐบาลที่จัดสรรให้กับหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการดำเนินงาน

- เงินกองทุนอนุรักษ์พัฒนาในส่วนของภาครัฐ คือ กองทุนสิ่งแวดล้อมตาม พรบ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ปี พ.ศ.2535
- เงินกองทุนอนุรักษ์ชุมชนในส่วนขององค์กรชุมชนท้องถิ่น
- เงินงบประมาณอื่นๆ

6.9 ประโยชน์ที่ได้รับจากการปรับปรุงฟื้นฟูเพื่อการท่องเที่ยว

จากการปรับปรุงฟื้นฟูตลาดริมน้ำเพื่อการท่องเที่ยวนี้ สามารถก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อชุมชนและนักท่องเที่ยวดังนี้

ประโยชน์ต่อชุมชน แบ่งพิจารณาออกเป็น 3 ด้าน คือ

ประโยชน์ด้านกายภาพ

1. บ้านเรือนได้รับการซ่อมแซม ปรับปรุงและดูแลรักษา
2. สภาพแวดล้อมภายในชุมชนสวยงาม สะอาดตา
3. ปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ
4. อำนวยความสะดวกด้านสถานที่จอดรถยนต์
5. อำนวยความสะดวกด้านการสัญจร
6. สร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ

1. ทำให้เกิดการใช้จ่ายที่ดินและอาคารภายในตลาดอย่างมีประสิทธิภาพคุ้มค่า
2. ดึงดูดกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สนับสนุนการท่องเที่ยวเข้าสู่ชุมชน
3. เป็นแหล่งสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับประชาชน ทำให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้

ประโยชน์ด้านสังคมและวัฒนธรรม

1. เกิดการรวมตัวกันและทำงานร่วมกันของประชาชนภายในชุมชน
2. ประชาชนตระหนักถึงคุณค่าและต้องการรักษาให้คงอยู่
3. สร้างความภาคภูมิใจให้กับประชาชนเกี่ยวกับถิ่นฐานบ้านเกิดของตนเอง
4. ฟื้นฟูกิจกรรม ประเพณีและวัฒนธรรมต่างๆที่เริ่มสูญหายไป

ประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยว

1. ได้รับการผ่อนคลายความตึงเครียด
2. ได้รับความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งท่องเที่ยว
3. ได้รับความประทับใจจากแหล่งท่องเที่ยว

ตาราง 6.1 แผนงานและโครงการการปรับปรุงฟื้นฟูตลาดริมน้ำเพื่อการท่องเที่ยว กรณีศึกษา ตลาดริมน้ำลำพญา

แผนงาน	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ลำดับขั้นการพัฒนา												
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
1. ปรับปรุงบ้านเรือนและสภาพแวดล้อมต่างๆ	- การปรับปรุงซ่อมแซมบ้านเรือนของตลาดที่ชำรุดทรุดโทรมและจัดให้ประกอบกิจกรรมการค้าขาย	- เทศบาลตำบลลำพญา - กรมศิลปากร - นักวิชาการ			—										
2. ปรับปรุงสภาพแวดล้อมโดยรอบชุมชน	- การปรับปรุงสภาพแวดล้อมโดยรอบชุมชนตลาดริมน้ำลำพญา ได้แก่ พื้นที่บริเวณริมแม่น้ำท่าจีน ช่องว่างระหว่างบ้านเรือน และ ช่องทางเดินกลาง	- เทศบาลตำบลลำพญา				—									
3. ปรับปรุงระบบสาธารณูปโภค	- การจัดทำระบบป้องกันน้ำท่วม	- สำนักงานโยธาธิการจังหวัด - เทศบาลตำบลลำพญา			—										
	- การติดตั้งระบบดับเพลิง	- เทศบาลตำบลลำพญา			—										
	- การจัดเก็บขยะมูลฝอยภายในชุมชน	- เทศบาลตำบลลำพญา			—										
	- การก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก	- เทศบาลตำบลลำพญา			—										

แผนงาน	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ลำดับขั้นการพัฒนา											
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
3. การปรับปรุงระบบการสัญจรและการเข้าถึง	- การปรับปรุงผิวจราจรถนนสายบางเลน - ลำพญา	-สำนักงานโยธาธิการจังหวัด -เทศบาลตำบลลำพญา				—								
	- พัฒนาโครงข่ายการสัญจรบริเวณริมฝั่งแม่น้ำท่าจีน	- เทศบาลตำบลลำพญา				—								
4. การปรับปรุงพื้นที่โล่งในชุมชน	- การจัดหาพื้นที่โล่งสำหรับประกอบกิจกรรมและใช้สอย	-เทศบาลตำบลลำพญา				—								
5. การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแก่ประชาชนภายในชุมชน	- การให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในด้านการท่องเที่ยวและการจัดการ	-หน่วยงานย่อยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา -หน่วยงานเอกชน	—											
6. การส่งเสริมให้ประชาชนเป็นตัวแทนของชุมชนในการบริการข้อมูลต่างๆ	- การให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านการเป็นตัวแทนให้ข้อมูลกับนักท่องเที่ยว	-หน่วยงานย่อยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา -หน่วยงานเอกชน		—										
7. การอนุรักษ์-ฟื้นฟูกิจกรรม ประเพณีและวัฒนธรรมต่างๆ	- ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมประเพณีต่างๆของชุมชนเพื่ออนุรักษ์และดึงดูดนักท่องเที่ยว	-หน่วยงานย่อยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา -หน่วยงานเอกชน		—										

แผนงาน	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ลำดับขั้นการพัฒนา												
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
8.การจัดกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยว	- การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวจากตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่)	-เทศบาลตำบลลำพญา -คณะดำเนินงานตลาดน้ำลำพญา - หน่วยงานย่อยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา				—									
	- การจัดกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวภายในชุมชน	-เทศบาลตำบลลำพญา				—									
	- การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยว	- หน่วยงานย่อยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา - องค์การเอกชน - เทศบาลตำบลลำพญา							—						
9. การควบคุมดูแลการท่องเที่ยว	- การควบคุม ประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยวทั้งด้านบวกและด้านลบ	- หน่วยงานรัฐบาล - หน่วยงานเอกชน								—					

ที่มา : จากกรวิจัย

* หมายเหตุ : ลำดับขั้นในการพัฒนาทุกช่วงเวลาจะต้องดำเนินการภายใต้การควบคุมดูแลของประชาชนและหน่วยงานกลาง

** หมายเหตุ : ช่วงเวลาในการพัฒนาอาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปและเสนอแนะ

สรุป

ชุมชนตลาดริมน้ำลำพญาเป็นชุมชนค้าขายริมฝั่งแม่น้ำท่าจีนที่มีความเก่าแก่ และ เป็นชุมชนที่มีความสำคัญในอดีต คือ เป็นศูนย์กลางด้านการค้าขายและการคมนาคมขนส่งต่างๆ แต่เมื่อระยะเวลาผ่านไปความต้องการของประชาชนและสภาพแวดล้อมต่างๆเปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญต่างๆที่แพร่ขยายเข้ามา เช่น มีการตัดถนนเพิ่มมากขึ้น พื้นที่เกษตรกรรมลดน้อยลง เป็นต้น แต่ชุมชนไม่สามารถปรับเปลี่ยนตัวเองไปตามความเจริญต่างๆได้จึงทำให้บทบาทการเป็นศูนย์กลางของตลาดริมน้ำลำพญาลงบทบาทลงเรื่อยๆ และประสบกับปัญหาความชบเซาทางเศรษฐกิจจนถึงปัจจุบัน ซึ่งยังส่งผลถึงลักษณะทางกายภาพและสังคมวัฒนธรรมเสื่อมโทรมลงไปตามสภาพเศรษฐกิจด้วย

ดังนั้นในการอนุรักษ์เอกลักษณ์ หรือ คุณค่าของชุมชนให้สามารถคงอยู่ต่อไปได้นั้นจึงต้องกำหนดแนวทางในการปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม โดยผลที่ได้รับจากการปรับปรุงฟื้นฟูชุมชนนั้นจะต้องทำสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น และสามารถสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับประชาชนในชุมชนได้

โดยแนวทางการปรับปรุงฟื้นฟูตลาดริมน้ำลำพญาเพื่อการท่องเที่ยววันนี้ เป็นการศึกษาข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ความเป็นมา ลักษณะกิจกรรมการค้า การดำเนินงาน สภาพปัญหา และ ศักยภาพของชุมชนในปัจจุบัน รวมทั้งทำการศึกษาถึงแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง คือ ตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่) ในด้านรูปแบบกิจกรรมและการดำเนินงานภายในตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่) เพื่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวต่อเนื่องมาสู่ชุมชนตลาดริมน้ำลำพญา

เมื่อได้รับผลการศึกษาดังกล่าวแล้วจึงนำมาจัดทำเป็นแผนงานเพื่อก่อให้เกิดการปรับปรุงฟื้นฟูสภาพปัญหาต่างๆภายในชุมชนทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม รวมถึงจัดทำแนวทางการบริหารจัดการและแนวทางการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในชุมชนและประสานความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง ซึ่งจะต้องอาศัยการประสานงานร่วมกันระหว่างประชาชนกับหน่วยงานต่างๆทั้งหน่วยงานของชุมชนตลาดริมน้ำลำพญา หน่วยงานของตลาดน้ำลำพญา (ตลาดใหม่) หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาลตำบลลำพญา) ภาครัฐบาล และภาคเอกชนต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

เสนอแนะ

1. ในการเสนอแนวทางในการปรับปรุงฟื้นฟูตลาดริมน้ำลำพญาเพื่อการท่องเที่ยวนี้เป็นการนำเสนอแผนงานในการดำเนินงาน โดยต้องมีการลงรายละเอียดในด้านออกแบบชุมชนหรืองานสถาปัตยกรรมซึ่งควรให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบชุมชนและด้านสถาปัตยกรรมได้พิจารณาถึงรายละเอียดที่เหมาะสมต่อไป
2. แหล่งท่องเที่ยวควรจะมีการติดตามผลกระทบด้านดีและด้านเสียทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคมวัฒนธรรม รวมถึงการประเมินผลการท่องเที่ยวเพื่อให้สามารถดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
3. การศึกษาแนวทางในการปรับปรุงฟื้นฟูตลาดริมน้ำเพื่อการท่องเที่ยวนี้สามารถนำแนวทางไปใช้ ในการปรับปรุงฟื้นฟูเพื่อการท่องเที่ยวของชุมชนอื่นๆต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย